

projekt Uchwały Nr
Rady Gminy Wielkie Oczy
z dnia r.

w sprawie: **uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wielkie Oczy**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) art. 230 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. 2023 r. poz. 1270 z późn.zm.) oraz art. 122 ust.2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Wielkie Oczy wraz z prognozą kwoty długu na lata 2023 – 2040 (składającą się z tabel i objaśnień przyjętych wartości w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Wielkie Oczy), w brzmieniu stanowiącym załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Upoważnia się Wójta Gminy w Wielkich Oczach do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy:

1) zawieranych na czas nieokreślony w zakresie:

- a) dostaw gazu z sieci gazowej,
- b) dostaw licencji na oprogramowanie komputerowe,
- c) usług przesyłowych lub dystrybucyjnych energii elektrycznej lub gazu ziemnego.

2) zawieranych na czas określony do kwoty 5.000.000,00 zł

§ 3. Upoważnia się Wójta Gminy w Wielkich Oczach do przekazywania uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych Gminy Wielkie Oczy do zaciągania zobowiązań z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania jednostki i z których wynikające płatności wykraczają poza rok budżetowy:

1) zawieranych na czas nieokreślony w zakresie:

- a) dostaw gazu z sieci gazowej,
- b) dostaw licencji na oprogramowanie komputerowe,
- c) usług przesyłowych lub dystrybucyjnych energii elektrycznej lub gazu ziemnego.

2) zawieranych na czas określony do kwoty 1.500.000,00 zł

§ 4. Traci moc Uchwała Nr L/67/2023 Rady Gminy Wielkie Oczy z 24 października 2023 r. w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Wielkie Oczy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik

do projektu Uchwały Nr

Rady Gminy Wielkie Oczy

z dnia r.

OBJAŚNIENIA PRZYJĘTYCH WARTOŚCI W WIELOLETNIEJ PROGNOZIE FINANSOWEJ GMINY WIELKIE OCZY NA LATA 2023-2040

Wieloletnia prognoza finansowa Gminy Wielkie Oczy obejmuje okres roku budżetowego 2023 i lata kolejne do roku 2040. Okres ten obejmuje spłatę zaciągniętych i planowanego kredytu długoterminowego, gdzie ostatnie raty przypadają do spłaty na 2040 rok.

Wieloletnia prognoza finansowa obrazuje sytuację finansową Gminy oraz pozwala na ocenę zdolności kredytowej i analizę możliwości inwestycyjnych. Odzwierciedla ona przepływ środków pieniężnych w kolejnych latach. Należy jednak pamiętać, że żadna prognoza nie stanowi wiernego obrazu przyszłości, może być jedynie najbardziej prawdopodobnym scenariuszem, przygotowanym przy wykorzystaniu całej wiedzy jaka jest dostępna w momencie sporządzania prognozy.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Wielkie Oczy została zaktualizowana do wartości jak najbardziej rzeczywistych.

Dla roku 2023 przyjęto wartości wynikające z budżetu na ten rok, wartości te są zgodne w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu Gminy Wielkie Oczy.

Dochody Gminy Wielkie Oczy

Prognozy dochodów dokonano w podziale na dochody majątkowe i bieżące.

W dochodach bieżących prognozowano w podziale na kategorie:

- dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych,
- dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych,
- pozostałe dochody (wyszczególniając podatek od nieruchomości),
- subwencje z budżetu państwa,
- dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące.

Dla dochodów bieżących przyjęto średni wzrost w wysokości ok. 1% w stosunku do roku poprzedniego.

Dla prognozowanych dochodów ze sprzedaży majątku określono na rok 2023 kwotę 900.000,00 zł, wyższą niż w latach poprzednich, gdyż ceny drewna znacznie wzrosły. Na lata następne planuje się kwoty na poziomie od 550.000,00 zł do 380.000,00 zł. Wielkości te przyjęto na podstawie danych uzyskanych z referatu gospodarki mieniem gminnym przy uwzględnieniu zainteresowania nabywaniem działek oraz sprzedażą drewna.

Po stronie dochodów majątkowych w wieloletniej prognozie finansowej w latach 2023-2024 zostały ujęte dotacje na podstawie otrzymanych promes ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na zadanie pn.: "Budowa sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Łukawcu" , "Budowa i modernizacja infrastruktury oświetlenia ulicznego" oraz "Budowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wraz z wyposażeniem". Wprowadzono również po stronie dochodów majątkowych w roku 2024 dotację z ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na zadanie pn.: "Budowa i przebudowa dróg" na kwotę 500.000,00 zł. W dochodach majątkowych roku 2024 dodano inwestycje, na które zaciągnięcie zobowiązania nastąpi w obecnym roku budżetowym a realizacja i wykonanie w roku następnym tj. 2024.

Wydatki Gminy Wielkie Oczy

Prognozy wydatków dokonano w podziale na kategorie wydatków bieżących i majątkowych.

Wśród wydatków bieżących wyodrębniono wydatki z tytułu wynagrodzeń i składki od nich naliczane oraz wydatki na obsługę długu.

Dla wydatków bieżących w kolejnych latach prognozy założono wzrost na poziomie ok. 1% -1,5 % w stosunku do roku poprzedniego (bez odsetek i prowizji od kredytów i pożyczek), dla wynagrodzeń ok 1 % wzrostu.

W roku 2023 w wydatkach bieżących ujęte są środki finansowe na bieżącą konserwację dróg gminnych powstałych w ramach przedsięwzięcia "Przebudowa dróg gminnych - PROW" (trwałość projektu).

Wydatki bieżące związane z obsługą długu (odsetki od kredytów) zostały zaktualizowane zgodnie z harmonogramem spłaty. Gmina posiada dwa kredyty, w tym jeden z marżą 0,70% oraz kredyt zaciągnięty w 2021 roku na restrukturyzację zadłużenia z marżą 0,59%.

W prognozie ujęto również odsetki od nowego kredytu planowanego do zaciągnięcia w 2024 r. Ponadto w obliczeniach uwzględniono rosnącą zmienną stawkę WIBOR 3M.

Gmina nie udzielała dotychczas gwarancji i poręczeń, dlatego też nie uwzględnia się wydatków z tych tytułów.

W wydatkach majątkowych w roku 2023 ujęte są zadania realizowane ze środków Przeciwdziałania COVID-19 w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych.

Gmina realizuje zadanie inwestycyjne pn.: "Budowa sali gimnastycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej w Łukawcu" w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Zadanie to zostało wpisane odpowiednio w latach 2022-2024. Ponadto w ramach środków z Polskiego Ładu Gmina realizować będzie również zadanie pn.: "Budowa i modernizacja infrastruktury oświetlenia ulicznego" oraz zadanie pn.: "Budowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wraz z wyposażeniem" również wpisaną w lata 2023-2024.

Część wydatków majątkowych dotyczy zadań w zakresie kanalizacji, które finansowane będą ze środków dodatkowej subwencji ogólnej, którą Gmina Wielkie Oczy otrzymała w 2021 r. z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji. Subwencja ta stanowi w 2023 roku wolne środki.

Do wydatków o charakterze dotacyjnym na inwestycje wpisano na 2024 r. dotację na budowę chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1696 Laszki-Tuchla-Wielkie Oczy, którą planuje się przekazać dla Powiatu Lubaczowskiego w formie pomocy finansowej.

Do prognozy wprowadzono wydatki majątkowe w roku 2024 związane z podjętymi uchwałami w dniu 24 października oraz 30 listopada dotyczące zaciągnięcia zobowiązań finansowych poza rok budżetowy 2023.

Wynik budżetu Gminy Wielkie Oczy

W uchwale budżetowej dla roku 2023 wynik budżetu stanowi deficyt w wysokości 3.876.000,00 zł. Powyższy deficyt zaplanowano pokryć długoterminowym kredytem w wysokości 910.000,00 zł oraz pozostałą częścią środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 1.494.772,13 zł, wolnymi środkami w kwocie 1.413.227,87 zł oraz środkami z rozliczenia projektów unijnych w kwocie 58.000,00 zł.

Pierwsza zmiana wyniku budżetu nastąpiła w wyniku zmian w budżecie Gminy wprowadzonymi uchwałami Rady Gminy z dnia 13 stycznia br. Wynik budżetu - deficyt - po zmianach wynosi 5.946.853,06 zł. Zwiększony deficyt został pokryty wolnymi środkami - 550.150,00 zł, środkami z RFIL - 27.018,06 zł oraz kredytem długoterminowym - 1.493.685,00 zł.

Kolejne zmiany w budżecie Gminy spowodowały zwiększenie deficytu o kwotę 1.217.500,00 zł do kwoty 7.164.353,06 zł. Zwiększony deficyt planuje się pokryć przychodami z tytułu wolnych środków oraz długoterminowym kredytem.

Zmiany w budżecie jako ostatnie w I kwartale spowodowały zwiększenie deficytu o kwotę 128.436,00 zł do kwoty 7.292.789,06 zł. Zwiększony deficyt planuje się pokryć długoterminowym kredytem i wolnymi środkami. Kolejne zmiany wyniku budżetu zwiększają deficyt do kwoty 8.282.305,56 zł, zwiększony deficyt planuje się pokryć wolnymi środkami.

Kolejne zmiany wyniku budżetu spowodowały zwiększenie deficytu do kwoty 9.412.396,99 zł. Zmianami w budżecie wprowadzonymi na koniec III kwartału zmniejszono deficyt do kwoty 7.382.898,15 zł.

Aktualnymi zmianami w budżecie zmniejszono deficyt o kwotę 310.171,83 zł do kwoty 7.072.726,32 zł.

W związku z wprowadzeniem do prognozy ostatecznych kwot związanych z budową sali gimnastycznej przy PSP w Łukawcu w 2024 r. oraz planowaną inwestycją pn.: "Budowa i modernizacja infrastruktury wodno-kanalizacyjnej wraz z wyposażeniem" a także planowaniem dotacji dla Powiatu Lubaczowskiego na budowę chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1696 Laszki-Tuchla-Wielkie Oczy konieczne jest zaciągnięcie kredytu długoterminowego w kwocie 4.493.665,00 zł z przeznaczeniem na pokrycie deficytu oraz spłatę rat kredytów.

W kolejnych latach prognozy tj. od 2025-2040 wynik budżetu stanowi nadwyżkę budżetu Gminy z przeznaczeniem na spłatę rat wcześniej zaciągniętych kredytów.

Przychody Gminy Wielkie Oczy

Przychody dla roku 2023 określono w kwocie 3.876.000,00 zł, w tym są to środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w wysokości 1.494.772,13 zł, kredyt długoterminowy - 910.000,00 zł zaplanowany do spłaty na lata 2025-2031, wolne środki - 1.413.227,87 zł (uzupełnienie subwencji z przeznaczeniem na inwestycje w zakresie kanalizacji - 643.716,01 zł oraz dodatkowe dochody z tytułu udziału w PIT - 769.511,86 zł) oraz przychody z rozliczenia projektu unijnego - 58.000,00 zł.

Pierwsza zmiana wyniku budżetu wprowadzona uchwałami z dnia 13 stycznia br. spowodowała zwiększenie przychodów łącznie o 2.070.853,06 zł do łącznej kwoty 5.946.853,06 zł. Po tych zmianach planowany kredyt długoterminowy wynosi 2.403.685,00 zł ze spłatą na lata 2025-2040.

Zwiększenie wartości planowanego kredytu spowodowało wydłużenie wieloletniej prognozy finansowej o kolejne dwa lata budżetowe do 2040 r.

Kolejne zwiększenie planowanego kredytu dokonano zmianami w budżecie z dnia 27 stycznia br. o kwotę 169.500,00 zł do kwoty 2.573.185,00 zł. Kolejne zmiany wartości przychodów dokonane w budżecie na 2023 rok dotyczą zwiększenia wolnych środków o 10.000,00 zł i zwiększenia planowanego kredytu o kwotę 118.436,00 zł do kwoty 2.691.621,00 zł.

Po kilku zmianach wartości przychodów budżetu na koniec III kwartału zmniejsza się w całości planowany kredyt długoterminowy w kwocie 2.691.621,00 zł, zaś nadwyżka z roku 2022 wynosić będzie 2.917.239,86 zł, wolne środki 4.501.993,29 zł i oddana pożyczka od Stowarzyszenia OSP Wielkie Oczy na kwotę 175.000,00 zł.

W 2024 roku planuje się zaciągnąć kredyt długoterminowy w kwocie 4.493.665,00 zł ze spłatą na lata 2025-2040.

W kolejnych latach prognozy nie planuje się żadnych przychodów budżetu.

Rozchody Gminy Wielkie Oczy

Po stronie rozchodów w wieloletniej prognozie finansowej Gminy ujęto kwoty wynikające z aktualnego zadłużenia oraz kredytu planowanego do zaciągnięcia w 2024 roku. Spłata rat przypadająca na rok 2023 wynosi 0,00 zł, gdyż raty przypadające do spłaty na rok 2023 zostały nadpłacone w 2022 roku.

Wprowadzono do budżetu rozchody w postaci nadpłaty zobowiązań z tytułu kredytów długoterminowych w roku 2023 na rok 2024 kwocie 350.000,00 zł.

Poniższa tabela przedstawia raty kredytów w poszczególnych latach spłaty:

Rok	Kredyt 2020 0,70%	w tym:	Kredyt restukturyzacji 2021 0,59%	Planowany kredyt 2023	Planowany kredyt 2024	Razem
		Wyłączenia z art. 243 uofp				
2022	50.000,00 + 50.000,00	50.000,00 + 50.000,00	350.000,00 + 350.000,00	-	-	800.000,00
2023	0,00	0,00	350.000,00	-	-	350.000,00
2024	50.000,00	50.000,00	0,00	-	-	50.000,00
2025	50.000,00	50.000,00	350.000,00	-	561.000,00	661.000,00
2026	25.000,00	-	350.000,00	-	700.000,00	1.075.000,00
2027	25.000,00	-	350.000,00	-	475.000,00	850.000,00
2028	25.000,00	-	350.000,00	-	250.000,00	625.000,00
2029	25.000,00	-	350.000,00	-	200.000,00	575.000,00
2030	25.000,00	-	350.000,00	-	111.665,00	486.665,00
2031	25.000,00	-	350.000,00	-	111.000,00	486.000,00

2032	25.000,00	-	350.000,00	-	70.000,00	445.000,00
2033	15.000,00	-	350.000,00	-	40.000,00	405.000,00
2034	10.000,00	-	350.000,00	-	40.500,00	400.500,00
2035	-	-	295.000,00	-	95.000,00	390.000,00
2036	-	-	-	-	440.000,00	440.000,00
2037	-	-	-	-	510.000,00	510.000,00
2038	-	-	-	-	330.000,00	330.000,00
2039	-	-	-	-	255.000,00	255.000,00
2040	-	-	-	-	304.500,00	304.500,00
	400.000,00	-	4.845.000,00	-	4.493.665,00	9.738.665,00

W prognozie ujęte są wyłączenia w spłacie kredytów wynikające z art. 243 ust. 3a ustawy o finansach publicznych, a mianowicie:

- w 2020 r. zaciągnięto długoterminowy kredyt ze spłatą na lata 2022-2034 w kwocie 400.000,00 zł. Kwota ustawowych wyłączeń w spłacie tego kredytu określona w art. 243 ust. 3a uofp wyniosła 200.000,00 zł.

Poniższa tabela przedstawia przyjęte wartości w związku z ustawowym wyłączeniem kwot z limitu spłaty zobowiązania. Poniższe zadanie realizowane było ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi nr IV "Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 przy dofinansowaniu w wysokości 85,00% wydatków kwalifikowanych dla roku 2020.

Nazwa zadania	Nr umowy o przyznaniu pomocy	Koszty całkowite dla roku 2020	Koszty kwalifikowalne dla roku 2020	Dotacja 85,00%	Wkład własny dla 2020 r.
Rozbudowa i przebudowa wodociągów w Gminie w Wielkich Oczach	RPPK.04.03.02-18-0012/18	1.721.037,08	1.351.230,09	1.148.545,57	202.684,52

Relacja z art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

Po dokonaniu obliczeń, przyjęte w prognozie założenia zapewniają spełnienie wymogów Ustawy odnośnie relacji obsługi zadłużenia. Począwszy od roku 2023 do końca okresu prognozowania sytuacja finansowa Gminy pozwala na spełnienie ustawowych wymogów dotyczących zadłużenia.

Organ wykonawczy Gminy Wielkie Oczy do wyliczenia wskaźnika z art. 243 uofp wybiera 7-letni okres stosowany do wyliczenia relacji.

Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ¹⁾

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 7-letniej

Wyszczególnienie	Dochody ogółem ^x	z tego:										
		Dochody bieżące ^x	z tego:							Dochody majątkowe ^x	w tym:	
			dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	z subwencji ogólnej	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące ^{x 3)}	pozostałe dochody bieżące ⁴⁾	w tym:	ze sprzedaży majątku ^x		z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	
Lp	1	1.1	1.1.1	1.1.2	1.1.3	1.1.4	1.1.5	1.1.5.1	1.2	1.2.1	1.2.2	
Wykonanie 2016	14 511 012,56	14 226 724,84	863 553,00	3 490,05	6 009 301,89	4 754 600,07	2 595 779,83	730 168,37	284 287,72	145 880,33	138 407,39	
Wykonanie 2017	17 800 930,29	16 214 282,16	905 665,00	1 640,95	6 292 106,00	5 726 169,42	3 288 700,79	735 211,34	1 586 648,13	290 700,35	1 295 947,78	
Wykonanie 2018	19 775 325,32	16 947 226,65	1 053 426,00	3 212,77	6 783 324,00	5 896 789,98	3 210 473,90	844 066,08	2 828 098,67	240 674,40	2 587 424,27	
Wykonanie 2019	18 973 678,36	18 211 567,82	1 302 266,00	2 958,95	7 393 793,00	6 511 709,75	3 000 840,12	841 171,07	762 110,54	366 032,89	396 077,65	
Wykonanie 2020	22 921 655,58	20 133 813,98	1 182 225,00	3 225,01	7 733 614,00	7 457 565,46	3 757 184,51	865 886,02	2 787 841,60	191 093,67	2 596 747,93	
Wykonanie 2021	26 850 419,91	21 829 181,38	1 462 086,00	6 592,34	8 112 583,00	7 444 870,19	4 803 049,85	955 692,58	5 021 238,53	450 464,65	4 570 774,00	
Plan 3 kw. 2022	24 373 393,69	22 949 310,99	2 218 706,00	4 358,00	8 211 137,00	8 650 104,39	3 865 005,60	875 000,00	1 424 082,70	750 000,00	674 082,70	
Wykonanie 2022	27 350 171,92	25 872 576,50	4 107 124,57	4 358,00	8 211 342,00	9 350 257,52	4 199 494,41	918 605,96	1 477 595,42	804 328,50	673 266,92	
2023	31 376 787,88	21 535 079,06	1 258 857,00	4 696,00	10 653 337,00	4 626 578,45	4 991 610,61	960 000,00	9 841 708,82	900 000,00	8 941 708,82	
2024	29 565 000,00	18 153 000,00	1 290 000,00	4 000,00	8 900 000,00	3 860 000,00	4 099 000,00	960 000,00	11 412 000,00	550 000,00	10 862 000,00	
2025	18 833 000,00	18 433 000,00	1 300 000,00	4 000,00	8 680 000,00	4 200 000,00	4 249 000,00	960 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00	
2026	19 254 000,00	18 854 000,00	1 370 000,00	4 000,00	8 480 000,00	4 600 000,00	4 400 000,00	960 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00	
2027	19 434 000,00	19 034 000,00	1 390 000,00	4 000,00	8 490 000,00	4 650 000,00	4 500 000,00	940 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00	
2028	19 624 000,00	19 224 000,00	1 400 000,00	4 000,00	8 520 000,00	4 750 000,00	4 550 000,00	940 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00	
2029	19 794 000,00	19 394 000,00	1 410 000,00	4 000,00	8 560 000,00	4 780 000,00	4 640 000,00	940 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00	

2030	20 085 000,00	19 685 000,00	1 420 000,00	5 000,00	8 680 000,00	4 850 000,00	4 730 000,00	945 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00
2031	20 256 000,00	19 856 000,00	1 430 000,00	5 000,00	8 771 000,00	4 900 000,00	4 750 000,00	960 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00
2032	20 655 000,00	20 255 000,00	1 440 000,00	5 000,00	8 850 000,00	5 100 000,00	4 860 000,00	970 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00
2033	20 865 000,00	20 485 000,00	1 450 000,00	5 000,00	8 900 000,00	5 180 000,00	4 950 000,00	975 000,00	380 000,00	380 000,00	0,00
2034	21 105 000,00	20 725 000,00	1 470 000,00	5 000,00	8 950 000,00	5 200 000,00	5 100 000,00	980 000,00	380 000,00	380 000,00	0,00
2035	21 585 000,00	21 205 000,00	1 550 000,00	5 000,00	9 150 000,00	5 250 000,00	5 250 000,00	985 000,00	380 000,00	380 000,00	0,00
2036	22 009 000,00	21 629 000,00	1 570 000,00	5 000,00	9 200 000,00	5 300 000,00	5 554 000,00	990 000,00	380 000,00	380 000,00	0,00
2037	22 440 000,00	22 060 000,00	1 590 000,00	5 000,00	9 250 000,00	5 400 000,00	5 815 000,00	995 000,00	380 000,00	380 000,00	0,00
2038	22 880 000,00	22 500 000,00	1 610 000,00	5 000,00	9 300 000,00	5 450 000,00	6 135 000,00	995 000,00	380 000,00	380 000,00	0,00
2039	23 330 000,00	22 950 000,00	1 650 000,00	5 000,00	9 400 000,00	5 550 000,00	6 345 000,00	996 000,00	380 000,00	380 000,00	0,00
2040	23 780 000,00	23 400 000,00	1 650 000,00	5 000,00	9 500 000,00	5 600 000,00	6 645 000,00	996 000,00	380 000,00	380 000,00	0,00

¹⁾ Wzór może być stosowany także w układzie pionowym, w którym poszczególne pozycje są przedstawione w kolumnach, a lata w wierszach.

²⁾ Zgodnie z art. 227 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat. W sytuacji dłuższego okresu prognozowania finansowego wzór stosuje się dla lat wykraczających poza minimalny (4-letni) okres prognozy, wynikający z art. 227 ustawy.

³⁾ W pozycji wykazuje się dochody o charakterze celowym, które jednostka otrzymuje od podmiotów zewnętrznych. W szczególności pozycja obejmuje dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące oraz dotacje i środki na finansowanie wydatków bieżących na realizację zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy. W pozycji nie wykazuje się natomiast dochodów związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu jednostki wynikającymi z odrębnych ustaw, o których mowa w art. 237 ust. 1 ustawy.

⁴⁾ W pozycji wykazuje się pozostałe dochody bieżące w szczególności kwoty podatków i opłat lokalnych.

Wyszczególnienie	Wydatki ogółem ^x	z tego:										
		Wydatki bieżące ^x	w tym:							Wydatki majątkowe ^x	w tym:	
			na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	z tytułu poręczeń i gwarancji ^x	w tym:	wydatki na obsługę długu ^x	w tym:					
					gwarancje i poręczenia podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x		odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków (bez odsetek i dyskonta od zobowiązań na wkład krajowy) ^x	odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy, z tytułu zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy ^x	pozostałe odsetki i dyskonto podlegające wyłączeniu z limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy ^x		Inwestycje i zakupy inwestycyjne, o których mowa w art. 236 ust. 4 pkt 1 ustawy	wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne
2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1		
Lp	2	2.1	2.1.1	2.1.2	2.1.2.1	2.1.3	2.1.3.1	2.1.3.2	2.1.3.3	2.2	2.2.1	2.2.1.1
Wykonanie 2016	14 423 881,60	12 749 839,77	5 506 222,64	0,00	0,00	96 891,10	0,00	0,00	0,00	1 674 041,83	1 674 041,83	3 500,00
Wykonanie 2017	19 976 463,53	14 695 321,03	6 214 946,47	0,00	0,00	95 205,70	0,00	0,00	0,00	5 281 142,50	5 281 142,50	1 368 526,00
Wykonanie 2018	20 214 756,27	15 705 246,15	6 646 095,17	0,00	0,00	159 119,55	0,00	0,00	0,00	4 509 510,12	4 509 510,12	12 484,50
Wykonanie 2019	18 971 272,19	16 885 095,18	6 888 146,97	0,00	0,00	187 496,30	0,00	0,00	0,00	2 086 177,01	2 086 177,01	768 532,56
Wykonanie 2020	20 712 152,59	18 097 724,39	6 887 415,83	0,00	0,00	131 668,67	0,00	0,00	0,00	2 614 428,20	2 614 428,20	24 570,56
Wykonanie 2021	21 883 758,10	19 356 733,52	7 635 027,50	0,00	0,00	81 293,23	0,00	0,00	0,00	2 527 024,58	2 527 024,58	310 000,00
Plan 3 kw. 2022	27 883 746,07	22 448 681,18	8 311 297,39	0,00	0,00	238 000,00	0,00	0,00	0,00	5 435 064,89	5 433 864,98	96 886,78
Wykonanie 2022	25 509 238,28	22 156 016,09	8 132 852,02	0,00	0,00	277 775,63	0,00	0,00	0,00	3 353 222,19	3 353 222,19	89 585,55
2023	38 449 514,20	21 504 235,04	9 442 507,32	0,00	0,00	314 372,17	0,00	0,00	0,00	16 945 279,16	16 945 279,16	1 602 834,99
2024	34 220 000,00	17 630 000,00	9 500 000,00	0,00	0,00	350 000,00	0,00	0,00	0,00	16 590 000,00	16 590 000,00	550 000,00
2025	17 872 000,00	17 783 000,00	9 596 000,00	0,00	0,00	300 000,00	0,00	0,00	0,00	89 000,00	89 000,00	0,00
2026	18 179 000,00	18 100 000,00	9 699 000,00	0,00	0,00	250 000,00	0,00	0,00	0,00	79 000,00	79 000,00	0,00
2027	18 584 000,00	18 550 000,00	9 780 000,00	0,00	0,00	240 000,00	0,00	0,00	0,00	34 000,00	34 000,00	0,00
2028	18 999 000,00	18 900 000,00	9 880 000,00	0,00	0,00	210 000,00	0,00	0,00	0,00	99 000,00	99 000,00	0,00
2029	19 219 000,00	19 150 000,00	9 900 000,00	0,00	0,00	170 000,00	0,00	0,00	0,00	69 000,00	69 000,00	0,00
2030	19 598 335,00	19 430 000,00	9 910 000,00	0,00	0,00	145 000,00	0,00	0,00	0,00	168 335,00	168 335,00	0,00
2031	19 770 000,00	19 620 000,00	9 920 000,00	0,00	0,00	120 000,00	0,00	0,00	0,00	150 000,00	150 000,00	0,00
2032	20 210 000,00	19 860 000,00	9 966 000,00	0,00	0,00	110 000,00	0,00	0,00	0,00	350 000,00	350 000,00	0,00
2033	20 460 000,00	20 000 000,00	10 066 000,00	0,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	460 000,00	460 000,00	0,00
2034	20 704 500,00	20 200 000,00	10 166 000,00	0,00	0,00	90 000,00	0,00	0,00	0,00	504 500,00	504 500,00	0,00

2035	21 195 000,00	20 600 000,00	10 268 000,00	0,00	0,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00	595 000,00	595 000,00	0,00
2036	21 569 000,00	20 850 000,00	10 371 000,00	0,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	0,00	719 000,00	719 000,00	0,00
2037	21 930 000,00	21 250 000,00	10 475 000,00	0,00	0,00	40 000,00	0,00	0,00	0,00	680 000,00	680 000,00	0,00
2038	22 550 000,00	21 500 000,00	10 579 000,00	0,00	0,00	30 000,00	0,00	0,00	0,00	1 050 000,00	1 050 000,00	0,00
2039	23 075 000,00	21 750 000,00	10 650 000,00	0,00	0,00	20 000,00	0,00	0,00	0,00	1 325 000,00	1 325 000,00	0,00
2040	23 475 500,00	22 000 000,00	10 680 000,00	0,00	0,00	18 000,00	0,00	0,00	0,00	1 475 500,00	1 475 500,00	0,00

Wyszczególnienie	Wynik budżetu ^x	w tym:	Przychody budżetu ^x	z tego:					
		Kwota prognozowanej nadwyżki budżetu przeznaczana na spłatę kredytów, pożyczek i wykup papierów wartościowych ⁵⁾		Kredyty, pożyczki, emisja papierów wartościowych ^x	w tym:	Nadwyżka budżetowa z lat ubiegłych ^{x 6)}	Wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy ^x	w tym:	
					na pokrycie deficytu budżetu ^x			na pokrycie deficytu budżetu ^x	na pokrycie deficytu budżetu ^x
Lp	3	3.1	4	4.1	4.1.1	4.2	4.2.1	4.3	4.3.1
Wykonanie 2016	87 130,96	0,00	829 731,58	398 068,00	0,00	0,00	0,00	431 663,58	0,00
Wykonanie 2017	-2 175 533,24	0,00	3 403 179,29	3 126 195,00	2 175 594,84	0,00	0,00	276 984,29	0,00
Wykonanie 2018	-439 430,95	0,00	2 147 055,37	1 600 000,00	439 430,95	0,00	0,00	547 055,37	0,00
Wykonanie 2019	2 406,17	0,00	1 028 929,42	400 000,00	0,00	0,00	0,00	628 929,42	0,00
Wykonanie 2020	2 209 502,99	0,00	891 379,64	400 000,00	0,00	20 266,76	0,00	451 265,88	0,00
Wykonanie 2021	4 966 661,81	0,00	6 755 178,97	4 845 000,00	0,00	1 084 298,97	1 084 298,97	598 667,00	543 667,00
Plan 3 kw. 2022	-3 510 352,38	0,00	4 285 352,38	0,00	0,00	2 265 888,92	2 265 888,92	2 019 463,46	1 244 463,46
Wykonanie 2022	1 840 933,64	0,00	7 342 542,45	0,00	0,00	2 265 888,92	0,00	5 076 653,53	0,00
2023	-7 072 726,32	0,00	7 634 061,32	0,00	0,00	3 189 061,32	3 189 061,32	4 270 000,00	3 708 665,00
2024	-4 655 000,00	0,00	4 705 000,00	4 493 665,00	4 443 665,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	961 000,00	961 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	1 075 000,00	1 075 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	850 000,00	850 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	625 000,00	625 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	575 000,00	575 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	486 665,00	486 665,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	486 000,00	486 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	445 000,00	445 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	405 000,00	405 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	400 500,00	400 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

2035	390 000,00	390 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2036	440 000,00	440 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2037	510 000,00	510 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2038	330 000,00	330 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2039	255 000,00	255 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2040	304 500,00	304 500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

⁵⁾ Inne przeznaczenie nadwyżki budżetowej wymaga określenia w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

⁶⁾ W pozycji należy ująć środki pieniężne znajdujące się na rachunku budżetu pochodzące z nadwyżek poprzednich budżetów, łącznie z niewykorzystanymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy.

Wyszczególnienie	z tego:				Rozchody budżetu ^x	z tego:			
	Splaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych ^x	w tym:	Inne przychody niezwiązane z zaciągnięciem długu ^{x 7)}	w tym:		Splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych ^x	w tym:		
		na pokrycie deficytu budżetu ^x		na pokrycie deficytu budżetu ^x			łączna kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu splaty zobowiązań ^x	z tego:	
								kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 ustawy ^x	kwota przypadających na dany rok kwot wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3a ustawy ^x
Lp	4.4	4.4.1	4.5	4.5.1	5	5.1	5.1.1	5.1.1.1	5.1.1.2
Wykonanie 2016	0,00	0,00	0,00	0,00	653 750,00	653 750,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2017	0,00	0,00	0,00	0,00	679 318,00	679 318,00	398 068,00	398 068,00	0,00
Wykonanie 2018	0,00	0,00	0,00	0,00	1 078 695,00	1 078 695,00	826 195,00	826 195,00	0,00
Wykonanie 2019	0,00	0,00	0,00	0,00	559 847,00	540 000,00	118 000,00	0,00	118 000,00
Wykonanie 2020	19 847,00	0,00	0,00	0,00	841 135,08	620 000,00	218 000,00	0,00	218 000,00
Wykonanie 2021	227 213,00	177 213,00	0,00	0,00	4 950 000,00	4 950 000,00	50 000,00	0,00	50 000,00
Plan 3 kw. 2022	0,00	0,00	0,00	0,00	775 000,00	600 000,00	50 000,00	0,00	50 000,00
Wykonanie 2022	0,00	0,00	0,00	0,00	975 000,00	800 000,00	100 000,00	0,00	100 000,00
2023	175 000,00	175 000,00	0,00	0,00	561 335,00	350 000,00	0,00	0,00	0,00
2024	211 335,00	211 335,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	50 000,00	0,00	50 000,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	961 000,00	961 000,00	50 000,00	0,00	50 000,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	1 075 000,00	1 075 000,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	850 000,00	850 000,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	625 000,00	625 000,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	575 000,00	575 000,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	486 665,00	486 665,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	486 000,00	486 000,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	445 000,00	445 000,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	405 000,00	405 000,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	400 500,00	400 500,00	0,00	0,00	0,00

2035	0,00	0,00	0,00	0,00	390 000,00	390 000,00	0,00	0,00	0,00
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	440 000,00	440 000,00	0,00	0,00	0,00
2037	0,00	0,00	0,00	0,00	510 000,00	510 000,00	0,00	0,00	0,00
2038	0,00	0,00	0,00	0,00	330 000,00	330 000,00	0,00	0,00	0,00
2039	0,00	0,00	0,00	0,00	255 000,00	255 000,00	0,00	0,00	0,00
2040	0,00	0,00	0,00	0,00	304 500,00	304 500,00	0,00	0,00	0,00

⁷⁾ W pozycji należy ująć w szczególności przychody pochodzące z prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Wyszczególnienie	Rozchody budżetu, z tego:						Kwota długu ^x	w tym: kwota długu, którego planowana spłata dokona się z wydatków ^x	Relacja zrównoważenia wydatków bieżących, o której mowa w art. 242 ustawy	
	łącznie kwota przypadających na dany rok kwot ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań, z tego:					Inne rozchody niezwiązane ze spłatą długu ^x			Różnica między dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi ^x	Różnica między dochodami bieżącymi, skorygowanymi o środki ^{β)} a wydatkami bieżącymi ^x
	kwota wyłączeń z tytułu wcześniejszej spłaty zobowiązań, określonych w art. 243 ust. 3b ustawy	z tego:			kwota przypadających na dany rok kwot pozostałych ustawowych wyłączeń z limitu spłaty zobowiązań ^x					
środkami nowego zobowiązania		wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy	innymi środkami							
Lp	5.1.1.3	5.1.1.3.1	5.1.1.3.2	5.1.1.3.3	5.1.1.4	5.2	6	6.1	7.1	7.2
Wykonanie 2016	x	x	x	x	0,00	0,00	2 741 818,00	0,00	1 476 885,07	1 908 548,65
Wykonanie 2017	x	x	x	x	0,00	0,00	5 191 511,75	0,00	1 518 961,13	1 795 945,42
Wykonanie 2018	x	x	x	x	0,00	0,00	5 712 699,75	2 699,75	1 241 980,50	1 789 035,87
Wykonanie 2019	x	x	x	x	0,00	19 847,00	5 570 000,00	0,00	1 326 472,64	1 955 402,06
Wykonanie 2020	x	x	x	x	0,00	221 135,08	5 350 000,00	0,00	2 036 089,59	2 507 622,23
Wykonanie 2021	x	x	x	x	0,00	0,00	5 245 000,00	0,00	2 472 447,86	4 155 413,83
Plan 3 kw. 2022	x	x	x	x	0,00	175 000,00	4 645 000,00	0,00	500 629,81	4 785 982,19
Wykonanie 2022	x	x	x	x	0,00	175 000,00	4 445 000,00	0,00	3 716 560,41	11 059 102,86
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	211 335,00	4 095 000,00	0,00	30 844,02	7 664 905,34
2024	x	x	x	x	0,00	0,00	8 538 665,00	0,00	523 000,00	734 335,00
2025	x	x	x	x	0,00	0,00	7 577 665,00	0,00	650 000,00	650 000,00
2026	x	x	x	x	0,00	0,00	6 502 665,00	0,00	754 000,00	754 000,00
2027	x	x	x	x	0,00	0,00	5 652 665,00	0,00	484 000,00	484 000,00
2028	x	x	x	x	0,00	0,00	5 027 665,00	0,00	324 000,00	324 000,00
2029	x	x	x	x	0,00	0,00	4 452 665,00	0,00	244 000,00	244 000,00
2030	x	x	x	x	0,00	0,00	3 966 000,00	0,00	255 000,00	255 000,00
2031	x	x	x	x	0,00	0,00	3 480 000,00	0,00	236 000,00	236 000,00
2032	x	x	x	x	0,00	0,00	3 035 000,00	0,00	395 000,00	395 000,00
2033	x	x	x	x	0,00	0,00	2 630 000,00	0,00	485 000,00	485 000,00
2034	x	x	x	x	0,00	0,00	2 229 500,00	0,00	525 000,00	525 000,00

2035	x	x	x	x	0,00	0,00	1 839 500,00	0,00	605 000,00	605 000,00
2036	x	x	x	x	0,00	0,00	1 399 500,00	0,00	779 000,00	779 000,00
2037	x	x	x	x	0,00	0,00	889 500,00	0,00	810 000,00	810 000,00
2038	x	x	x	x	0,00	0,00	559 500,00	0,00	1 000 000,00	1 000 000,00
2039	x	x	x	x	0,00	0,00	304 500,00	0,00	1 200 000,00	1 200 000,00
2040	x	x	x	x	0,00	0,00	0,00	0,00	1 400 000,00	1 400 000,00

⁸⁾ Skorygowanie o środki dotyczy określonego w art. 242 ustawy powiększenia o odpowiednie dla roku prognozy przychody wskazane w art. 217 ust. 2 ustawy. Skutki finansowe wyłączeń ograniczenia, o którym mowa w art. 242 ustawy, zawarte w innych ustawach należy ująć w objaśnieniach dołączanych do wieloletniej prognozy finansowej zgodnie z art. 226 ust. 2a ustawy.

Wyszczególnienie	Wskaźnik spłaty zobowiązań						
	Relacja określona po lewej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy (po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok) ^X	Relacja określona po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ust. 1 ustawy, ustalona dla danego roku (wskaźnik jednoroczny) ^X		Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^X	Dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z poprzednich lat) ^X	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy ^X	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy ^X
Lp	8.1	8.2		8.3	8.3.1	8.4	8.4.1
Wykonanie 2016	0,00%	x	18,15%	x	x	x	x
Wykonanie 2017	0,00%	x	18,21%	x	x	x	x
Wykonanie 2018	0,00%	x	14,37%	x	x	x	x
Wykonanie 2019	0,00%	x	16,59%	x	x	x	x
Wykonanie 2020	0,00%	x	18,75%	x	x	x	x
Wykonanie 2021	0,00%	x	20,89%	x	x	x	x
Plan 3 kw. 2022	0,00%	5,17%	10,41%	x	x	x	x
Wykonanie 2022	0,00%	23,83%	28,69%	x	x	x	x
2023	3,93%	2,42%	7,74%	16,77%	19,38%	TAK	TAK
2024	2,45%	6,11%	9,96%	15,28%	17,89%	TAK	TAK
2025	8,51%	6,67%	x	14,10%	16,71%	TAK	TAK
2026	9,30%	7,04%	x	9,83%	12,50%	TAK	TAK
2027	7,58%	5,03%	x	8,91%	11,58%	TAK	TAK
2028	5,77%	3,69%	x	7,17%	9,84%	TAK	TAK
2029	5,10%	2,83%	x	5,16%	7,83%	TAK	TAK
2030	4,26%	2,70%	x	4,83%	4,83%	TAK	TAK
2031	4,05%	2,38%	x	4,87%	4,87%	TAK	TAK
2032	3,66%	3,33%	x	4,33%	4,33%	TAK	TAK
2033	3,30%	3,82%	x	3,86%	3,86%	TAK	TAK
2034	3,16%	3,96%	x	3,40%	3,40%	TAK	TAK

2035	2,88%	4,23%	x	3,24%	3,24%	TAK	TAK
2036	3,00%	5,08%	x	3,32%	3,32%	TAK	TAK
2037	3,30%	5,10%	x	3,64%	3,64%	TAK	TAK
2038	2,11%	6,04%	x	3,99%	3,99%	TAK	TAK
2039	1,58%	7,01%	x	4,51%	4,51%	TAK	TAK
2040	1,81%	7,97%	x	5,03%	5,03%	TAK	TAK

Ustalona na lata 2022–2025 relacja z art. 243 (poz. 8.3, 8.3.1, 8.4 i 8.4.1) została obliczona według średniej 7-letniej

Wyszczególnienie	Finansowanie programów, projektów lub zadań realizowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy								
	Dochody bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy ^x	w tym:	
		Dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	w tym:		Dochody majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		Wydatki bieżące na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy ^x	w tym:
			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy			środki określone w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy
Lp	9.1	9.1.1	9.1.1.1	9.2	9.2.1	9.2.1.1	9.3	9.3.1	9.3.1.1
Wykonanie 2016	0,00	0,00	0,00	37 301,95	31 706,66	31 706,66	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2017	25 006,76	25 006,76	25 006,76	1 213 747,78	1 213 747,78	1 213 747,78	30 243,19	30 243,19	25 006,76
Wykonanie 2018	158 078,78	158 078,78	158 078,78	2 399 211,31	2 399 211,31	2 399 211,31	103 740,24	103 740,24	86 380,24
Wykonanie 2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	61 505,83	61 505,83	51 360,10
Wykonanie 2020	113 395,99	113 395,99	113 395,99	689 127,00	689 127,00	689 127,00	113 619,00	113 619,00	113 395,99
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00	869 604,57	869 604,57	869 605,57	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2022	407 545,00	407 545,00	407 545,00	208 724,00	208 724,00	208 724,00	407 545,00	407 545,00	407 545,00
Wykonanie 2022	389 817,72	389 817,22	389 817,72	212 133,80	212 133,80	212 133,80	332 032,55	332 032,55	332 032,55
2023	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	64 081,48	64 081,48	64 081,48
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2037	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2038	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2039	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2040	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych									
	Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy	w tym:		Wydatki objęte limitem, o którym mowa w art. 226 ust. 3 pkt 4 ustawy	z tego:		Wydatki bieżące na pokrycie ujemnego wyniku finansowego samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Wydatki na spłatę zobowiązań przejmowanych w związku z likwidacją lub przekształceniem samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej	Kwota zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego przypadających do spłaty w danym roku budżetowym, podlegająca doliczeniu zgodnie z art. 244 ustawy ^x	Kwota zobowiązań wynikających z przejęcia przez jednostkę samorządu terytorialnego zobowiązań po likwidowanych i przekształcanych samorządowych osobach prawnych
		Wydatki majątkowe na programy, projekty lub zadania finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy	w tym:		bieżące	majątkowe				
			finansowane środkami określonymi w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy							
Lp	9.4	9.4.1	9.4.1.1	10.1	10.1.1	10.1.2	10.2	10.3	10.4	10.5
Wykonanie 2016	667 216,68	398 107,22	398 107,22	699 141,68	0,00	699 141,68	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2017	2 938 681,22	1 645 975,74	1 645 975,74	1 631 380,34	0,00	1 631 380,34	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2018	3 059 127,92	3 059 127,92	1 568 876,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2019	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2020	1 706 277,08	1 706 277,08	1 138 345,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2021	483 542,15	483 542,15	400 644,97	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plan 3 kw. 2022	38 265,00	38 265,00	38 265,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wykonanie 2022	41 674,83	41 674,83	41 674,83	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2023	7 792,85	7 792,85	7 792,85	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2024	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2025	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2026	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2027	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2028	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2029	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2030	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2031	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2032	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2033	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2034	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

2035	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2037	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2038	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2039	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2040	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Wyszczególnienie	Informacje uzupełniające o wybranych kategoriach finansowych											
	Splaty, o których mowa w poz. 5.1, wynikające wyłącznie z tytułu zobowiązań już zaciągniętych ^x	Wydatki zmniejszające dług ^x	w tym:					Wydatki z tytułu wymagalnych poręczeń i gwarancji ^x	Kwota wzrostu(+)/spadku(-) kwoty długu wynikająca z operacji niekasowych (m.in. umorzenia, różnice kursowe)	Wcześniejsza splata zobowiązań, wyłączona z limitu splaty zobowiązań, dokonywana w formie wydatków budżetowych	Wykup papierów wartościowych, splaty rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych do równowartości kwoty ubytku w wykonanych dochodach jednostki samorządu terytorialnego będącego skutkiem wystąpienia COVID-19 ^x	Wydatki bieżące podlegające wyłączeniu z limitu splaty zobowiązań ⁹⁾
			splata zobowiązań wymagalnych z lat poprzednich, innych niż w poz. 10.7.3 ^x	splata zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego – kredyt i pożyczka ^x	w tym:		zobowiązań zaciągniętych po dniu 1 stycznia 2019 r. ^x					
					w tym:							
Lp	10.6	10.7	10.7.1	10.7.2	10.7.2.1	10.7.2.1.1	10.7.3	10.8	10.9	10.10	10.11	
Wykonanie 2016	653 750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Wykonanie 2017	679 318,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Wykonanie 2018	1 078 695,00	1 845,00	0,00	1 845,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Wykonanie 2019	540 000,00	2 699,75	1 728,00	971,75	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Wykonanie 2020	620 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	17 301,59	
Wykonanie 2021	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Plan 3 kw. 2022	600 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
Wykonanie 2022	800 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2023	350 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
2024	50 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2025	400 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2026	375 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2027	375 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2028	375 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2029	375 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2030	375 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2031	375 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2032	375 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2033	365 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	
2034	360 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00	

2035	295 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2036	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2037	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2038	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2039	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00
2040	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,00

⁹⁾ W pozycji należy ująć kwoty wydatków bieżących, o które zostają pomniejszone wydatki bieżące budżetu przy wyliczaniu limitu spłaty zobowiązań określonego po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w art. 243 ustawy, na podstawie odrębnych ustaw, bez wydatków bieżących na obsługę długu. W szczególności należy ująć wydatki poniesione w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19.

*

Informacje zawarte w tej części wieloletniej prognozy finansowej, w tym o spełnieniu relacji określonej w art. 243 ustawy zostaną automatycznie wygenerowane przez aplikację wskazaną przez Ministra Finansów, o której mowa w § 4 ust. 1, na podstawie danych historycznych oraz prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego. Automatyczne wyliczenia danych na podstawie wartości historycznych i prognozowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego dotyczą w szczególności także pozycji 8.3 – 8.3.1 i pozycji z sekcji 12.

x - pozycje oznaczone symbolem „x” sporządza się na okres prognozy kwoty długu, zgodnie z art. 227 ust. 2 ustawy. Okres ten nie podlega wydłużeniu w sytuacji planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji. W przypadku planowania wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji w okresie dłuższym niż okres, na który zaciągnięto oraz planuje się zaciągnąć zobowiązania dłużne, informacje o wydatkach z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, wykraczających poza wspomniany okres, należy zamieścić w objaśnieniach do wieloletniej prognozy finansowej.

Projekt

z dnia 22 listopada 2023 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIELKIE OCZY**

z dnia 2023 r.

w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy 2023 z przeznaczeniem na realizację zadania pn.: "Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Wielkie Oczy" realizowanego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, operacja typu "Gospodarka wodno-ściekowa", poddziałanie "Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii".

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e oraz art. 58 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na zaciągnięcie zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy 2023 na realizację zadania pn.: "Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Wielkie Oczy" realizowanego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, operacja typu "Gospodarka wodno-ściekowa", poddziałanie "Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii" w roku 2024 w wysokości 3.498.316,80 zł (słownie: trzy miliony czterysta dziewięćdziesiąt osiem tysięcy trzysta szesnaście złotych 80/100).

§ 2. Spłata zobowiązania dotycząca zadania określonego w § 1 niniejszej uchwały nastąpi w roku 2024 na kwotę 3.498.316,80 zł.

§ 3. Zobowiązanie określone w § 1 niniejszej uchwały ujęte w budżecie Gminy Wielkie Oczy w 2024 roku pokryte zostanie:

- 1) z dofinansowania inwestycji z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, operacja typu "Gospodarka wodno-ściekowa", poddziałanie "Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii" w kwocie 2.844.160,00 zł;
- 2) z dochodów własnych Gminy tj. udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych w kwocie 654.156,80 zł;

§ 4. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wielkie Oczy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W związku z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn.: "Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Wielkie Oczy" realizowanego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 niezbędne jest podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy 2023.

Podjęte zobowiązanie zostanie pokryte ze środków z dofinansowania w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, operacja typu "Gospodarka wodno-ściekowa", poddziałanie "Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii" oraz środków własnych gminy tj. udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Projekt

z dnia 22 listopada 2023 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIELKIE OCZY**

z dnia 2023 r.

w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy 2023 z przeznaczeniem na realizację zadania pn.: "Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę i przebudowę dróg gminnych".

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e oraz art. 58 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na zaciągnięcie zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy 2023 na realizację zadania pn.: "Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę i przebudowę dróg gminnych" w roku 2024 w wysokości 50.000,00 zł (słownie: pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100).

§ 2. Spłata zobowiązania dotycząca zadania określonego w § 1 niniejszej uchwały nastąpi w roku 2024 na kwotę 50.000,00 zł.

§ 3. Zobowiązanie określone w § 1 niniejszej uchwały ujęte w budżecie Gminy Wielkie Oczy w 2024 roku pokryte zostanie z dochodów własnych Gminy tj. udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych w kwocie 50.000,00 zł.

§ 4. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wielkie Oczy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W związku z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn.: "Opracowanie dokumentacji projektowej na budowę i przebudowę dróg gminnych" niezbędne jest podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy 2023.

Podjęte zobowiązanie zostanie pokryte ze środków własnych gminy tj. udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Projekt

z dnia 22 listopada 2023 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIELKIE OCZY**

z dnia 2023 r.

w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy 2023 z przeznaczeniem na realizację zadania pn.: "Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa budynku szkolno-przedszkolnego w Wielkich Oczach dla potrzeb montażu dźwigu osobowego z budową dojścia do drzwi".

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e oraz art. 58 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na zaciągnięcie zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy 2023 na realizację zadania pn.: "Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa budynku szkolno-przedszkolnego w Wielkich Oczach dla potrzeb montażu dźwigu osobowego z budową dojścia do drzwi" w roku 2024 w wysokości 378.487,59 zł (słownie: trzysta siedemdziesiąt osiem tysięcy czterysta osiemdziesiąt siedem złotych 59/100).

§ 2. Spłata zobowiązania dotycząca zadania określonego w § 1 niniejszej uchwały nastąpi w roku 2024 na kwotę 378.487,59 zł.

§ 3. Zobowiązanie określone w § 1 niniejszej uchwały ujęte w budżecie Gminy Wielkie Oczy w 2024 roku pokryte zostanie:

- 1) ze środków PRFON w ramach programu "Dostępna przestrzeń publiczna" w kwocie 294.789,89 zł;
- 2) z dochodów własnych Gminy tj. udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych w kwocie 83.697,70 zł.

§ 4. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wielkie Oczy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W związku z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn.: "Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa budynku szkolno-przedszkolnego w Wielkich Oczach dla potrzeb montażu dźwigu osobowego z budową dojścia do drzwi" niezbędne jest podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy 2023.

Podjęte zobowiązanie zostanie pokryte ze środków PRFON w ramach programu "Dostępna przestrzeń publiczna" oraz ze środków własnych gminy tj. udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Projekt

z dnia 22 listopada 2023 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIELKIE OCZY**

z dnia 2023 r.

w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy 2023 z przeznaczeniem na: "Wykonanie prac z zakresu zagospodarowania lasu oraz pozyskania i zrywki drewna w lasach mienia komunalnego Gminy Wielkie Oczy"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e oraz art. 58 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na zaciągnięcie zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy 2023 na realizację zadania pn.: "Wykonanie prac z zakresu zagospodarowania lasu oraz pozyskania i zrywki drewna w lasach mienia komunalnego Gminy Wielkie Oczy" w roku 2024 w wysokości 250.000,00 zł (słownie: dwieście pięćdziesiąt tysięcy złotych 00/100).

§ 2. Spłata zobowiązania dotycząca zadania określonego w § 1 niniejszej uchwały nastąpi w roku 2024 na kwotę 250.000,00 zł.

§ 3. Zobowiązanie określone w § 1 niniejszej uchwały pokryte zostanie z dochodów własnych Gminy tj. dochodów ze sprzedaży drewna, podatków i opłat lokalnych ujętych w budżecie Gminy Wielkie Oczy w 2024 roku.

§ 4. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wielkie Oczy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W związku z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn.: "Wykonanie prac z zakresu zagospodarowania lasu oraz pozyskania i zrywki drewna w lasach mienia komunalnego Gminy Wielkie Oczy" niezbędne jest podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy 2023. Podjęte zobowiązanie zostanie pokryte ze środków własnych gminy tj. dochodów ze sprzedaży drewna, podatków i opłat lokalnych.

Projekt

z dnia 23 listopada 2023 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIELKIE OCZY**

z dnia 2023 r.

w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy 2023 z przeznaczeniem na realizację zadania pn.: "Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku po byłej szkole podstawowej na budynek OSP w Kobylnicy Wołoskiej (etap II)".

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. e oraz art. 58 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Wyraża się zgodę na zaciągnięcie zobowiązania finansowego wykraczającego poza rok budżetowy 2023 na realizację zadania pn.: "Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku po byłej szkole podstawowej na budynek OSP w Kobylnicy Wołoskiej (etap II)" w roku 2024 w wysokości 125.000,00 zł (słownie: sto dwadzieścia pięć tysięcy złotych 00/100).

§ 2. Spłata zobowiązania dotycząca zadania określonego w § 1 niniejszej uchwały nastąpi w roku 2024 na kwotę 125.000,00 zł.

§ 3. Zobowiązanie określone w § 1 niniejszej uchwały ujęte w budżecie Gminy Wielkie Oczy w 2024 roku pokryte zostanie z dochodów własnych Gminy tj. udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz dodatkowych udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych z przeznaczeniem na poprawę efektywności energetycznej w łącznej kwocie 125.000,00 zł;

§ 4. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wielkie Oczy.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W związku z przygotowaniem postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn.: "Przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania części budynku po byłej szkole podstawowej na budynek OSP w Kobylnicy Wołoskiej (etap II)" niezbędne jest podjęcie uchwały w sprawie wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza rok budżetowy 2023.

Podjęte zobowiązanie zostanie pokryte ze środków własnych gminy tj. udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz dodatkowych udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych.

Projekt

z dnia 23 listopada 2023 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY WIELKIE OCZY**

z dnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025**

Na podstawie art 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 40 z późn. zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), art. 10 ust. 1-2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.), uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wielkie Oczy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie od dnia 1 stycznia 2024 r.

Załącznik do uchwały Nr
Rady Gminy Wielkie Oczy
z dnia 2023 r.

**„Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
na lata 2024-2025”**

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, ZJAWISKA NARKOMANII I UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH	4
1. Alkoholizm.	5
2. Narkomania.	6
3. Uzależnienia behawioralne	6
III. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W POLSCE	7
IV. PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE WIELKIE OCZY.....	9
V. CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.....	25
VI. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.....	25
VII. ZASADY DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	28
VIII. PODMIOTY REALIZUJĄCE I WSPÓLREALIZUJĄCE PROGRAM.....	30
IX. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU	31
X. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU	31
XI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	31
XII. EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU	31
XIII. MONITORING PROGRAMU.....	32

I. WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek opracowania i uchwalenia gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2024-2025 koresponduje ze strategią rozwiązywania problemów społecznych w gminie. Program stanowi kontynuację działań realizowanych przez gminę we wcześniejszych latach.

Polityka gminy ukierunkowana jest na tworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki społecznej. Obecność zagrożenia alkoholizmem i narkomanią, a także innymi destrukcyjnymi zachowaniami ryzykownymi, w szczególności dla młodzieży szkolnej, stwarza potrzebę wdrożenia systemu profilaktyki i rozwiązań wyżej wymienionych problemów.

Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

Organy, o których mowa, popierają także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewnienie warunków sprzyjających działaniom tych organizacji. Organy te współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy domowej;

- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Zadania, o których mowa powyżej są realizowane zgodnie z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025, o którym mowa w art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1608 oraz z 2023 r. poz. 1718), zwanym dalej "Narodowym Programem Zdrowia".

Również Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, o którym mowa w ustawie z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym - podejmuje działania z zakresu: profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i uzależnień behawioralnych.

II. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, ZJAWISKA NARKOMANII I UZALEŻNIEŃ BEHAVIORALNYCH

Świadomym działaniem nastawionym na jednostki lub grupy społeczne, mające na celu zapobieganie różnorodnym problemom zanim one wystąpią jest przede wszystkim profilaktyka.

Do działań profilaktycznych zalicza się również identyfikowanie jednostek lub grup zagrożonych, w celu podejmowania interwencji we wczesnej fazie powstawania zachowań ryzykownych lub problemowych. Profilaktyka z definicji jest działaniem uprzedzającym a nie naprawczym.

Profilaktyka uzależnień polega na:

- eliminowaniu lub redukowaniu wpływu znaczących czynników ryzyka używania i nadużywania substancji psychoaktywnych / problemów behawioralnych,
- osłabianiu/kompensowaniu zagrożeń (czynników ryzyka) poprzez działanie czynników chroniących.

Kontrolowanie czynników ryzyka jest tym, co odróżnia profilaktykę od promocji zdrowia, a także tym, co wyróżnia działania profilaktyczne spośród szerokiego spektrum oddziaływań nastawionych na socjalizację i wychowanie młodego pokolenia. Przykładami działań zmierzających do eliminowania lub redukowania czynników ryzyka jest opóźnianie wieku inicjacji alkoholowej, ograniczanie dostępności do substancji psychoaktywnych, korygowanie nieprawidłowych przekonań normatywnych dotyczących używania substancji przez otoczenie społeczne, osłabianie pozytywnych oczekiwań wobec skutków działania substancji psychoaktywnych. Jeśli działania profilaktyczne koncentrują się na wzmacnianiu czynników chroniących, np. na rozwijaniu konstruktywnych zainteresowań, kształtowaniu umiejętności psychospołecznych, wspieraniu rodziców i rodziny, wzmacnianiu pozytywnego klimatu szkoły, to ich „profilaktycznym” celem jest kompensowanie lub redukowanie wpływu istotnych czynników ryzyka.

1. Alkoholizm.

Alkoholizm to przewlekłe, postępujące i potencjalnie śmiertelne zaburzenie związane z nadmiernym, kompulsywnym spożywaniem napojów alkoholowych. Choroba charakteryzuje się utratą kontroli nad ilością spożywanego alkoholu. Upośledza funkcjonowanie na poziomie rodzinnym i zawodowym. Systematycznie obniża jakość życia, prowadząc do fizycznego i psychicznego uzależnienia. Choroba alkoholowa jest podstępna, może rozwijać się latami i wydawać się całkowicie niepozorna. Okazjonalne picie niewielkiej ilości alkoholu, picie weekendowe, picie dla odstresowania a w końcu picie codzienne — właściwie nie wiadomo, kiedy przekracza się niebezpieczną granicę uzależnienia od alkoholu.

Wyróżnia się następujące fazy choroby alkoholowej:

- a) faza wstępna (prealkoholowa) - początki alkoholizmu są niemal niezauważalne. Na tym etapie sięganie po alkohol nie różni się mocno od społecznie przyjętej normy. W związku z tym rozpoznanie choroby może być trudne nawet dla osób bliskich. Jednak gdy zaczynają pojawiać się symptomy pewnej fascynacji alkoholem, widzimy zwiększoną pewność siebie. Używką zaczyna być traktowana jak ucieczka, sposób na zrelaksowanie się, rozluźnienie. Z czasem picia, wzrasta tolerancja na alkohol, zatem do organizmu przyjmowane są coraz większe dawki. Podczas tej początkowej fazy alkoholizmu, problem może być praktycznie niedostrzegalny,
- b) faza ostrzegawcza (zwiastunowa) - podczas fazy ostrzegawczej alkoholizmu, osoba uzależniona zaczyna aktywnie szukać okazji do sięgnięcia po trunek. W tym celu inicjuje spotkania – pojawia się coraz większe skoncentrowanie na picciu. Pije więcej, niż ludzie z otoczenia. Zdarza się, że zaczyna robić to samotnie, w ukryciu. Z czasem może nawet samoistnie zauważać zachodzące zmiany. W tej fazie picia próbuje jednak jeszcze szukać wytłumaczenia na taki stan rzeczy oraz unikać podejmowania tematu,
- c) faza krytyczna (ostra) - w tej fazie rozwoju uzależnienia od alkoholu osoba pijąca przestaje mieć kontrolę nad jego spożywaniem, coraz bardziej zaniedbuje podstawowe role społeczne, domowe jak i zawodowe. Na dalszy plan schodzą także pasje i zainteresowania. W tej fazie ciężko nie dostrzec problemu, nadużywanie alkoholu zaczyna być odczuwalne przez otoczenie, a dni, w których uzależniony trzeźwieje zaczynają być coraz rzadszym zjawiskiem. Oprócz szukania usprawiedliwień, pojawiają się także wyrzuty sumienia z powodu zaniedbywania relacji z rodziną i przyjaciółmi, przeplatane nawet agresją, a także próbami obarczania innych winą. Zaczyna się użalanie nad sobą, wystąpić mogą nawet próby samobójcze. Ilość przyjmowanego alkoholu trwale się zwiększa, a dzień rozpoczynany jest od tzw. klina i często kontynuowany tym tokiem przez resztę dnia, a nawet przez kolejne następujące,
- d) faza chroniczna - w ostatnim stadium alkoholizmu objawy uzależnienia pojawiają się już w pełnym wymiarze. Konflikty z otoczeniem narastają, dochodzi do utraty pracy, a czasem

i relacji z najbliższymi. Ciągi alkoholowe trwające kilka, a nawet kilkanaście dni stają się normą, a występujące okresy abstynencji, skutkują powikłaniami, pojawiają się np.: drgawki, wymioty, uczucie napięcia, skoki ciśnienia, nadwrażliwość na bodźce – są to objawy tzw. zespołu abstynencyjnego. Ponadto występują powikłania psychiczne (obniżony nastrój, depresja, zaburzenia pamięci i koncentracji). W ostatniej fazie alkoholizmu dochodzi również do uszkodzenia narządów (np. marskość i niewydolność wątroby). Na tym etapie istnieje duże ryzyko śmierci.

2. Narkomania.

Narkomania to zjawisko stałego lub okresowego używania w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Uzależnienie powstaje po pewnym, zazwyczaj niezbyt długim, okresie zażywania środków narkotycznych i przejawia się jako niezwykle silne, wręcz nie do opanowania pragnienie przeżywania rauszu, czyli błogostanu, któremu towarzyszy – w zależności od przyjmowanego środka – pobudzenie lub zahamowanie aktywności. Uzależnieniu psychicznemu nieco później zaczyna towarzyszyć znacznie głębsza zależność fizyczna (narkotyki stają się konieczne do zachowania biochemicznej równowagi ustroju), po wytworzeniu się której brak środków odurzających wywołuje głód narkotyczny powodujący przymus systematycznego zażywania narkotyków i ciągłego zwiększania ich dawki. Po wytworzeniu się uzależnienia psychicznego i fizycznego rozpoczyna się i systematycznie pogłębia degeneracja społeczna (niewypełnianie obowiązków związanych z pełnioną rolą społeczną, zachowania przestępcze), fizyczna (skrajne wyniszczenie organizmu) i psychiczna (nieodwracalne zmiany w systemie nerwowym powodujące zaburzenia charakterologiczne) osoby uzależnionej, które prowadzą ją na dno ludzkiej egzystencji i często kończą się śmiercią. Zażywanie narkotyków jest o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych.

3. Uzależnienia behawioralne

Uzależnienia behawioralne (czynnościowe) - to grupa uzależnień psychicznych, związana z nałogowym (utrwalonym i wielokrotnym) wykonywaniem pewnych czynności, które mają służyć zmniejszeniu uczucia napięcia i poprawie samopoczucia. Dzięki wykonywaniu tych czynności osoba odczuwa przyjemność, euforię, doznaje ulgi i uczucia zaspokojenia. Osoba uzależniona nie tylko będzie odczuwała przymus rozpoczęcia czynności, ale także będzie skłonna kontynuować tę czynność najdłużej jak to tylko jest możliwe. Grupa wiekowa, w której często zdarzają się przypadki uzależnień behawioralnych to dzieci i młodzież. Do najczęściej spotykanych uzależnień behawioralnych należą:

- patologiczny hazard,
- zakupoholizm,
- uzależnienie od seksu / pornografii,

- uzależnienie od internetu i telefonu,
- pracoholizm,
- kompulsywne objadanie się,
- uzależnienie od zabiegów medycyny estetycznej i chirurgii plastycznej.

III. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W POLSCE

Szkodliwe używanie substancji uzależniających powoduje szkody zdrowotne i społeczne; naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Problemy związane z alkoholem oraz innymi substancjami psychoaktywnymi powodują wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo. Konieczne staje się podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia popytu i podaży środków, oraz realizacja zadań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych.

Istotne jest kiedy następuje inicjacja alkoholowa i jaką funkcję pełni alkohol w rodzinie i środowisku. W obecnym czasie nie można powiedzieć, że ludzie w jakimś wieku są nienarażeni. Wiele osób zaczyna nadużywać alkoholu po przejściu na emeryturę, z braku zajęcia, bo nie potrafią inaczej zagospodarować czasu wolnego. Alkohol jest łatwo dostępny, ceny na stosunkowo niskim poziomie, częstowanie alkoholem dzieci, brak świadomości konsekwencji zdrowotnych, społecznych i rodzinnych przyczynia się do zwiększenia konsumpcji alkoholu. Z badań i informacji zamieszczanych w publikacjach wynika, że Polacy piją bardzo dużo, za dużo. Pod postacią piwa, wina i wódki łącznie w przeliczeniu na osobę wielkości spożywanego alkoholu sięga poziomu 10,3 l czystego alkoholu i ma tendencję wzrostową. Struktura konsumpcji zdominowana jest przez piwo (58,4%) na drugim miejscu jest wódka i wyroby spirytusowe (34,2%) trzecie miejsce zajmuje wino oraz miody pitne (7,4%). Dane to są uśrednione, ponieważ w społeczeństwie są osoby, które nie piją alkoholu w ogóle, ale też takie, które piją go w ilościach znacznie przekraczających średnią statystyczną.

Nikt z osób pijących nie planuje, że jego sytuacja życiowa i zdrowotna ulegnie pogorszeniu lub doprowadzi do choroby alkoholowej. Warto zastanowić się jaką grupę tworzą osoby pijące? Ponieważ do niedawna w świadomości utrzymywał się fakt, że osoby uzależnione to ludzie z niskim wykształceniem, bez perspektyw życiowych. Upijanie się kojarzyło tylko z przynależnością do grup zmarginalizowanych i osób wykluczonych społecznie. Obecnie coraz częściej problemy z alkoholem mają osoby wykształcone, majątni, przedstawiciele elit. Zjawisko to nie jest jeszcze mocno rozpowszechnione jednakże tendencja ta staje się coraz bardziej wyraźna. Kolejną zauważalną zmianą jest fakt, że coraz więcej kobiet sięga po alkohol.

Według danych Polskiej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, trendach alkoholowej konsumpcji niepokojące jest ciągle rosnące spożywanie alkoholu wśród młodzieży. Aktualne badania wskazują, że młodzież pije alkohol bo lubi, a konsumpcję utożsamia z dobrą zabawą,

chce aby życie było wesołe, a nie dlatego że mają problemy i nie radzą sobie ze swoim życiem. Dawniej uważało się, że po alkohol sięga młodzież problemowa, mająca problemy w nauce, niskim statusie materialnym. Jednak obecnie dzieci z zamożnych rodzin piją więcej niż ich biedniejsi rówieśnicy.

Badania ESPAD dot. narkomanii - przeprowadzone w 2019 roku pokazują, że 21,4% polskich piętnasto-szesnastolatków oraz 37,2% siedemnasto- i osiemnastolatków przynajmniej raz w życiu sięgnęło po marihuanę lub haszysz. 4,2% uczniów trzecich klas polskich gimnazjów i 4,7% uczniów drugich klas szkół wyższego rzędu zażywało w swoim życiu amfetaminę.

Najpopularniejszymi wśród uczniów obu grup substancjami są marihuana i haszysz, drugie miejsce zajmują stosowane bez zaleceń lekarza leki uspokajające i nasenne. Trzecie miejsce należy do substancji wziewnych, dalej pojawiają się leki przeciwbólowe, wspomniana amfetamina, ecstazy, LSD i inne halucynogeny. W przypadku większości substancji rozpowszechnienie eksperymentowania jest wśród starszej młodzieży podobne lub trochę wyższe niż w młodszej grupie. Jedynie do doświadczeń z substancjami wziewnymi częściej przyznawała się młodzież ze szkół gimnazjalnych.

W odniesieniu do uzależnień behawioralnych - z badań wykonanych przez CBOS w 2019 roku wynika, że 0,9% Polaków to osoby uzależnione (hazard patologiczny), natomiast 3,6% gra ryzykownie. Polacy najczęściej grają w gry Totalizatora Sportowego - 27,4%, zdraпки - 16,3%, loterie i konkursy SMS-owe - 6,3%, automaty o niskich wygranych - 3,8%. Coraz większym problemem na świecie staje się hazard internetowy. Szacuje się, że hazard poprzez komputer uprawia ponad 20 mln internautów miesięcznie na całym świecie. W Polsce jest to ok. pół miliona internautów - wydają oni na ten cel ok. 10 mln zł miesięcznie. Hazard internetowy staje się coraz poważniejszym problemem zdrowotnym - szczególnie w odniesieniu do nastolatków i młodych dorosłych.

Klasyfikacja ICD-11 obejmuje również "uzależnienie od gier", określając je jako zaburzenie psychiczne "charakteryzujące się zaburzeniami kontroli gier, zwiększającym się pierwszeństwem gier w stosunku do innych działań do tego stopnia, że gry dominują nad innymi zainteresowaniami oraz codziennymi czynnościami, a także kontynuacją gry mimo wystąpienia negatywnych skutków", przy czym aby stwierdzić uzależnienie niezbędne jest znaczne upośledzenie funkcjonowania społecznego, które trwa przez 12 miesięcy (jeżeli objawy są bardzo poważne czas ten może być krótszy).

Z zaburzeniem grania w gry związany jest szereg innych szkodliwych zachowań – w tym niewłaściwe korzystanie z internetu, komputera, telefonu itp., przy czym pamiętać trzeba, że nie uzależniamy się od urządzeń lecz od ich funkcji. Szczególnym zagrożeniem, uważanym przez badaczy za mające największy potencjał uzależniający, są media społecznościowe.

Z internetu korzysta 78% Polaków, a średni czas "surfowania" to ponad 6 godzin dziennie. Z mediów społecznościowych korzysta 47% populacji. Badania wykazały, że 6% osób korzystających z internetu jest od niego uzależnionych, a ok. 30% traktuje go jako sposób na ucieczkę od rzeczywistości. Uczniowie spędzają online przeciętnie ponad 4 godziny dziennie, a zagrożenie

uzależnieniem szacuje się na 29% badanych. 60% deklaruje, że bez internetu ich życie byłoby nudne, pozbawione radości i sensu.

IV. PROBLEM UZALEŻNIEŃ W GMINIE WIELKIE OCZY

Charakterystyka Gminy Wielkie Oczy pod kątem problemów związanych z uzależnieniami.

Gmina Wielkie Oczy jest gminą wiejską. W 2022 r. liczba mieszkańców wynosiła 3769. W Gminie Wielkie Oczy występuje wiele problemów społecznych w tym również uzależnienia. Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska w związku z występowaniem w/w problemu w formie ukrytej, nieujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania.

W celu właściwego zaplanowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania, niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie, z uwzględnieniem także problemu uzależnień. Należy wspomnieć, że jednym z nich alkoholizm, a z nim również powiązana jest przemoc domowa, awantury, w tym awantury pod wpływem alkoholu, pobicia, poniżanie i wyzwiska, przemoc ekonomiczna w dużej mierze związana z wydawaniem pieniędzy na alkohol, zaniedbanie, przemoc seksualna. Ofiarami są zwykle współmałżonkowie, dzieci, osoby starsze, niepełnosprawne.

W tym celu wykorzystano i przedstawiono dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wielkich Oczach, Zespołu Interdyscyplinarnego, Powiatowego Urzędu Pracy w Lubaczowie:

- z pomocy GOPS Wielkie Oczy w 2022 r. skorzystało 139 osób, co stanowiło ok. 3,7% wszystkich mieszkańców gminy. Liczba rodzin wyniosła 113. Tut. Ośrodek przyznawał pomoc finansową i rzeczową z różnych powodów tj. bezrobocie - 39, niepełnosprawność - 37, długotrwała choroba - 18, potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność – 16,
- do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Wielkich Oczach w roku 2022 wpłynęło 7 „Niebieskich Kart” , w których w 5 przypadkach występował również problem alkoholowy.

W ramach prowadzonych procedur niebieskich kart działaniami pomocowymi objętych było 6 osób doświadczających przemocy i 5 osób stosujących przemoc. W/w otrzymywały wsparcie socjalne, psychologiczne, uczestniczyły w zajęciach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy jak również kierowane były na leczenie odwykowe.

Powyższe dane pokazują alkohol w dużej mierze wpływa na przemoc domową. Osoby znajdujące się w stanie nietrzeźwości tracą samokontrolę i mogą zachowywać się w nieprzewidywalny sposób. Pod wpływem alkoholu zanikają istniejące w człowieku hamulce, wewnętrzne zakazy krępujące jego zachowanie. W rodzinach z problemem alkoholowym akty przemocy występują dwukrotnie częściej, niż w rodzinach wolnych od tego problemu.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie z Gminy Wielkie Oczy było zarejestrowanych 141 osób w tym 64 stanowiły kobiety, 77 osób mężczyźni, w tym z prawem do zasiłku 12 osób w tym 5 kobiet.

Specjaliści na całym świecie obserwują zależność między bezrobociem, sytuacją ekonomiczną, a zdrowiem. Niepewność co do przyszłości i obawa przed utratą pracy to dla wielu osób, niestety, chleb powszedni. Tego typu obawy, które wielu osobom towarzyszą w codziennym życiu, rodzą frustrację i zniechęcenie. Są źródłem pogarszających się relacji z rodziną, przyjaciółmi, znajomymi. Wiele osób zaczyna szukać lekarstwa na codzienne zmartwienia, by choć na chwilę uciec od negatywnych wpływów na psychikę. Wydaje się, że jedynym sposobem (i zarazem najłatwiejszym) jest ucieczka w odprężający, ale i niezmiernie zgubny alkohol, leki uspokajające, narkotyki.

Na potrzeby Gminnego Programu Profilaktyki - w celu zobrazowania aktualnej sytuacji dot. problemu uzależnień oraz w celu zaplanowania działań profilaktycznych, informacyjno-edukacyjnych, terapeutycznych, itp., dostosowanych do zaobserwowanych problemów, istotne było również przeprowadzenie diagnozy wśród osób zamieszkałych w Gminie Wielkie Oczy.

Przeprowadzona diagnoza obejmuje podstawowe problemy społeczne związane z nadużywaniem alkoholu, nikotyny, dopalaczy i narkotyków oraz uzależnienia behawioralne, a także postawy społeczne wobec powyższych zjawisk. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych wśród 2 grup reprezentujących lokalne środowiska:

- dorośli mieszkańcy z Gminy Wielkie Oczy (20 osób),
- młodzież szkolna ze szkół podstawowych na terenie Gminy Wielkie Oczy (7 i 8 klasa).

Skala problemu na podstawie sprawozdań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2022 r.

Liczba prowadzonych spraw i wniosków wpływających do Komisji w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego jest zróżnicowana.

W roku 2022 GKRPA w Wielkich oczach przeprowadziła rozmowy z 13 osobami uzależnionymi od alkoholu, 5 osób stanowiły członkowie rodzin osób uzależnionych, w 2 przypadkach Komisja wystąpiła do Sądu z wnioskiem o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Na terenie Gminy Wielkie Oczy znajduje się 8 punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży oraz 3 punkty sprzedaży napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży. W roku 2022 obowiązywały 33 ważne zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, natomiast w samym 2022 r. wydano 6 nowych zezwoleń.

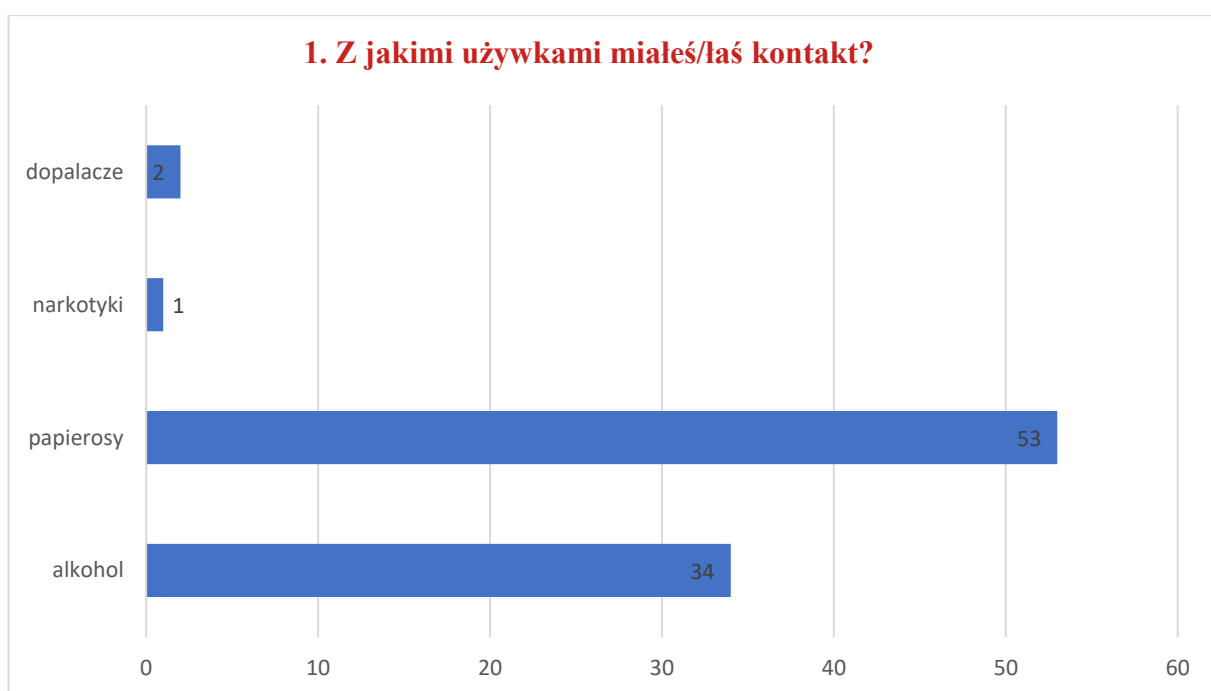
Członkowie GKRPA przeprowadzali również kontrolę punktów sprzedających alkohol, na podstawie których oceniono, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom

niepełnoletnim. W punktach handlowych znajdują się informacje dot. wpływu szkodliwości alkoholu na zdrowie. Stwierdzono, że alkohol nie jest sprzedawany osobom znajdującym się pod wpływem alkoholu i osobom nieletnim.

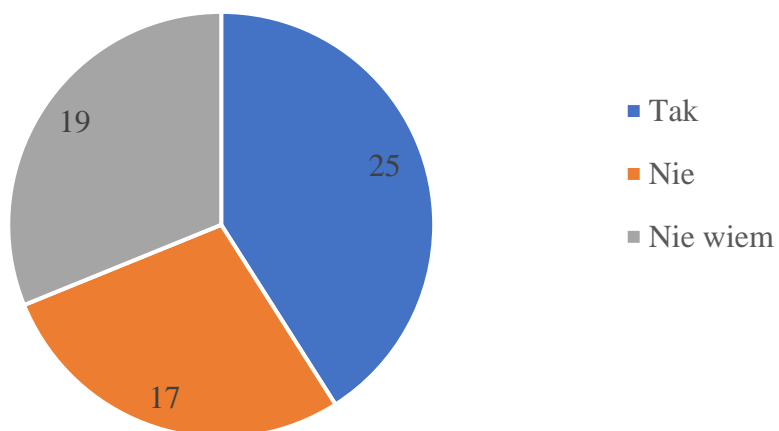
Badanie przeprowadzone wśród dzieci i młodzieży z klasy 7 i 8 szkół podstawowych na terenie Gminy Wielkie Oczy.

W badaniu wzięło łącznie 61 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Łukawcu i Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Wielkich Oczach. Młodzież szkolna z klasy 7 i 8 to wiek 14 i 15 lat. W badaniu uczestniczyło 33 dziewczynki i 28 chłopców.

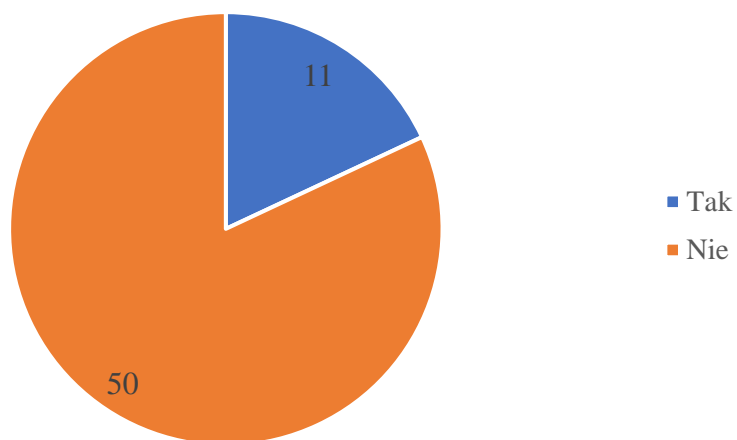
Uczniom zadano pytania jednokrotnego i wielokrotnego wyboru. Pytania przedstawiały się następująco:

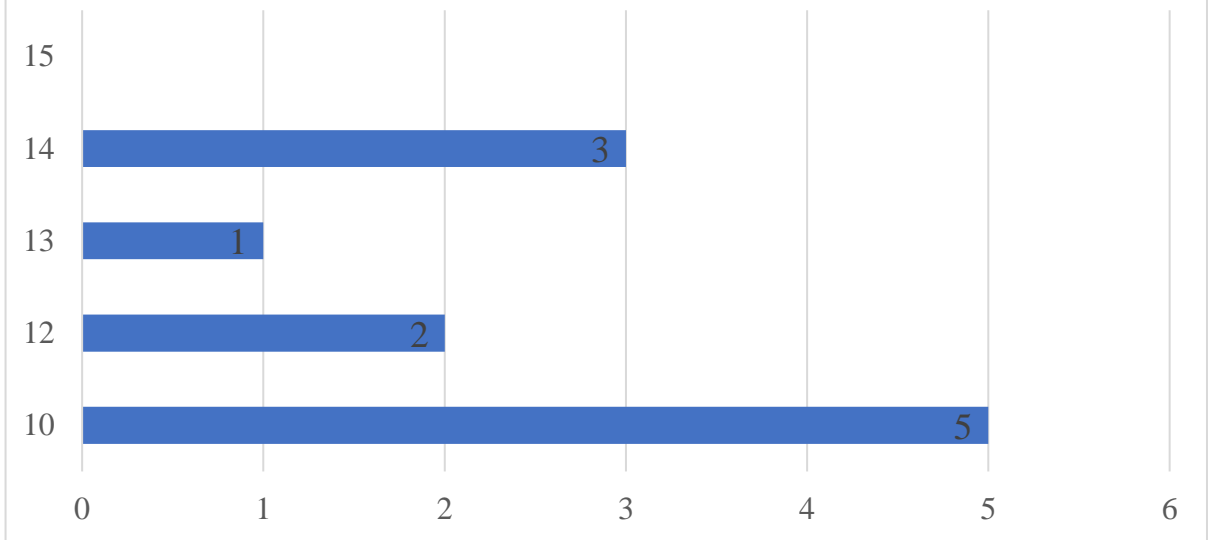
2. Czy jest ci wiadome czy Twoi najbliżsi koledzy i koleżanki korzystali z powyższych używek?

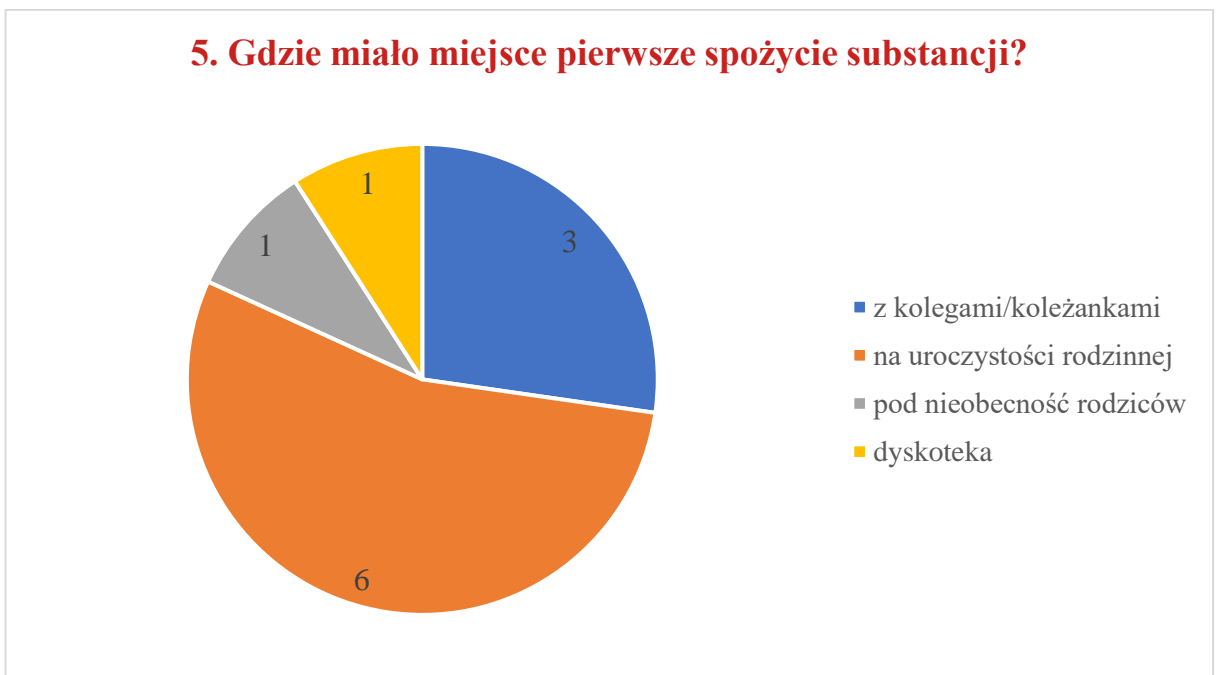
3. Czy kiedykolwiek spożywałeś/łaś jedną z wyżej wymienionych substancji?

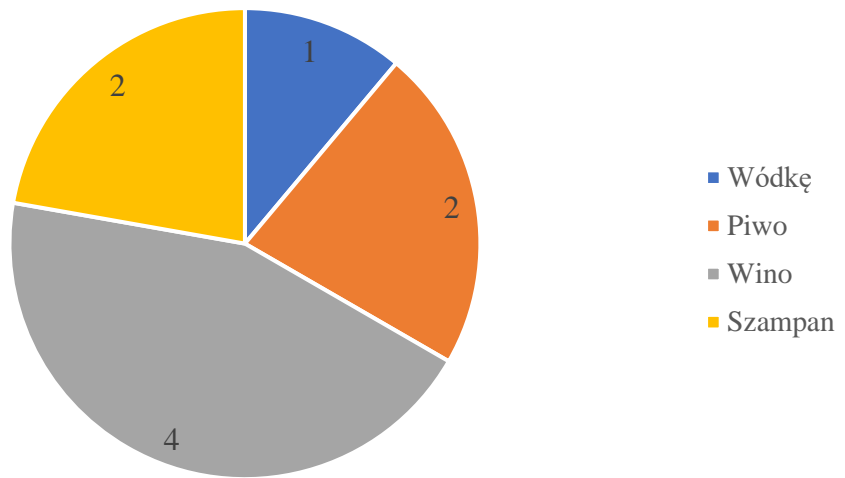
4. W jakim wieku zdarzyło Ci się świadomie spożyć alkohol po raz pierwszy?

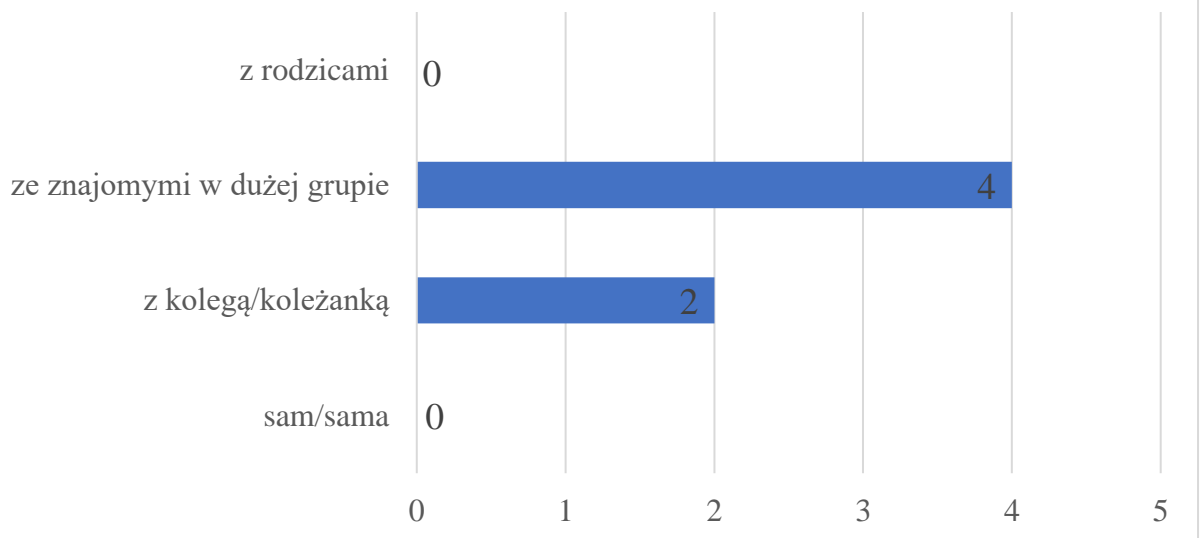
5. Gdzie miało miejsce pierwsze spożycie substancji?

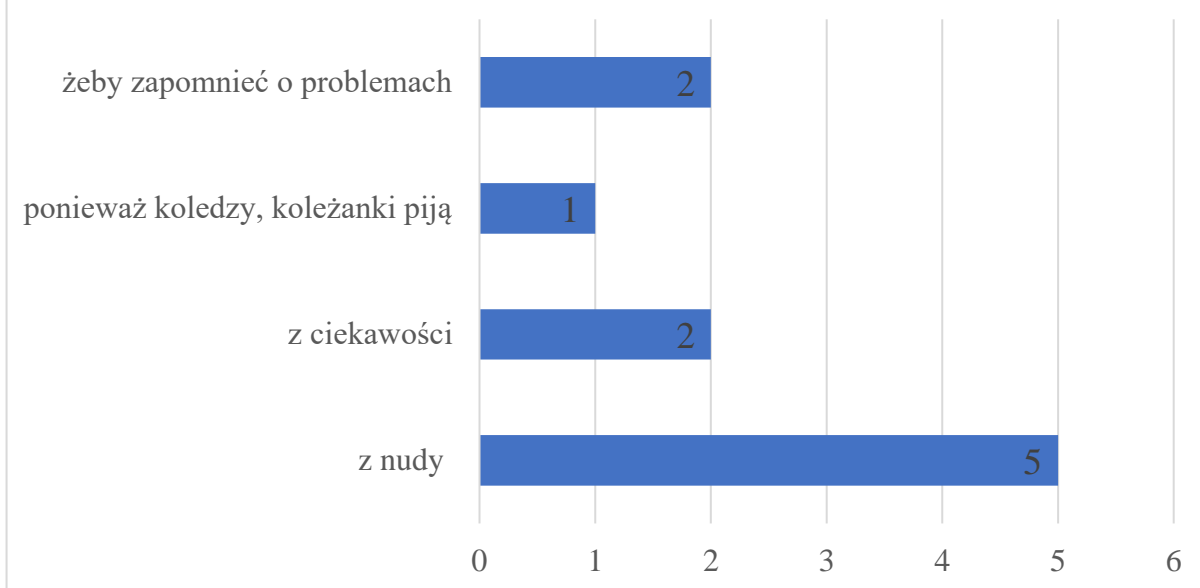
6. Jaki rodzaj alkoholu piłeś/aś jako pierwszy?

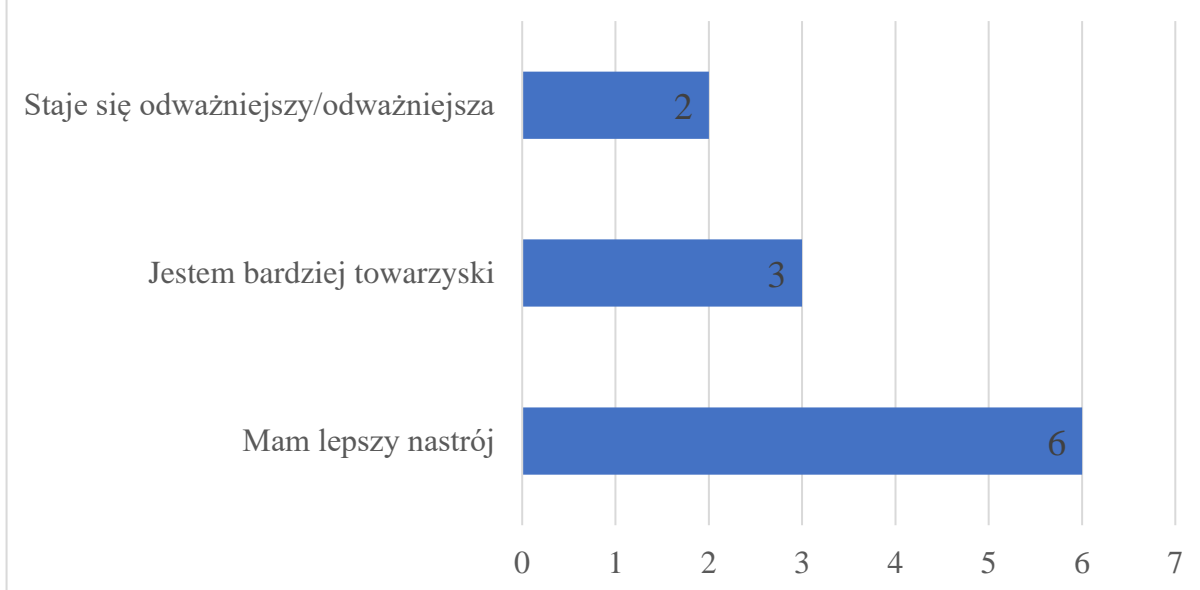
7. Z kim pierwszy raz próbowałeś/łaś alkohol, papierosy, narkotyki lub dopalacze ?

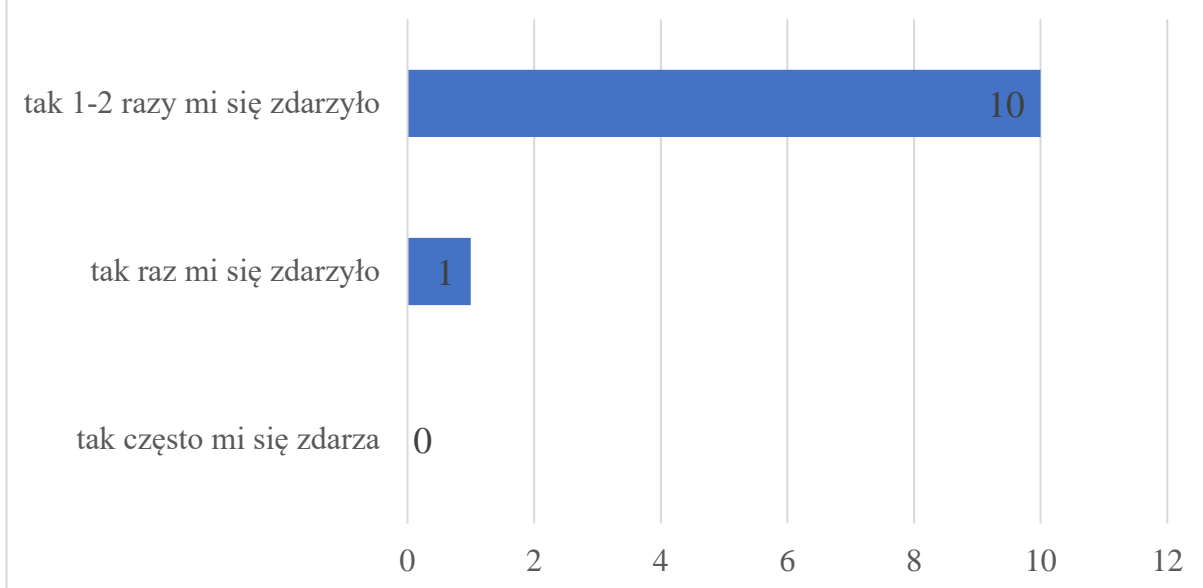
8. Dlaczego sięgasz po używki ?

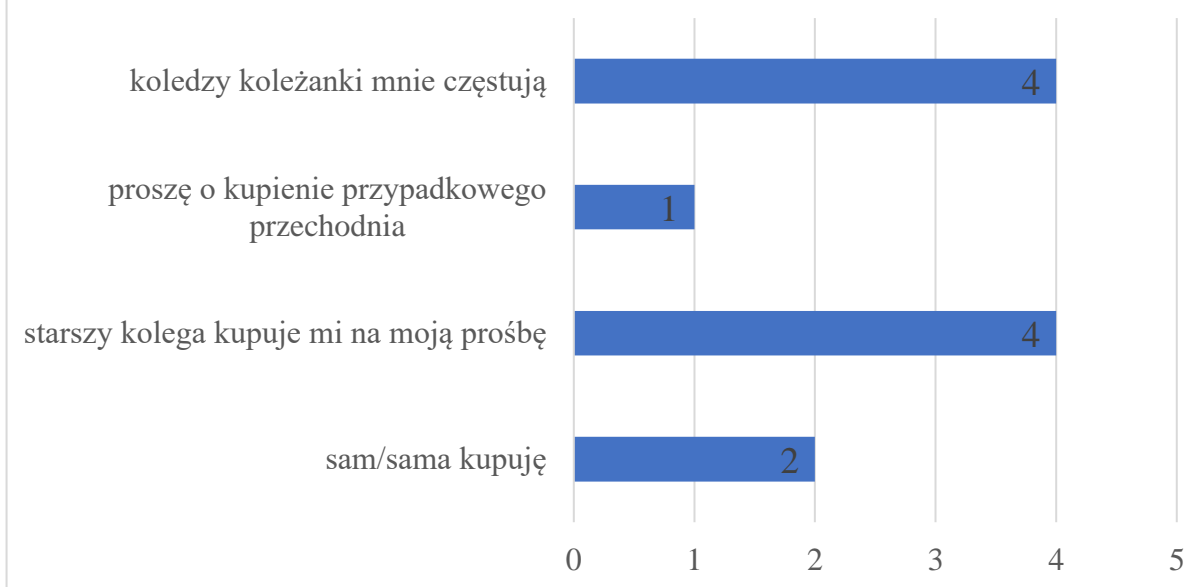
9. Jaki wpływ ma na Ciebie spożywanie używek?

10. Czy zdarza Ci się upić alkoholem?

11. W jaki sposób zdobywasz używki?

Młodzież szkolna w przeprowadzonym badaniu ankietowym wskazała, iż najbardziej powszechnymi uzależnieniami z którymi miała kontakt to alkohol i papierosy, wiadome jest im, iż znajomi korzystali z powyższych substancji, jednakże sami w niewielkim stopniu spożywali w/w substancje.

Niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp i zdobycie przez dzieci i młodzież wyrobów tytoniowych oraz napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych.

Problem zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze występuje wśród 3 uczniów. Jednakże, należy zwrócić uwagę na prewencyjną profilaktykę narkotykową wśród uczniów.

Po szczegółowej analizie przeprowadzonych badań, wyniki pokazują, że pomimo iż problem uzależnień dotyka naszej młodzieży w bardzo niewielkim stopniu- to i tak bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

Pomimo braku pytań z zakresu uzależnień behawioralnych w badaniu ankietowym skierowanym do dzieci i młodzieży, to oczywisty niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i telefonu komórkowego, co jest bardzo zauważalne w obecnym czasie. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet kilka godzin tj. po zakończonych lekcjach są to czasem ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.

Przedstawione wyżej dane stanowią przesłankę do konieczności kontynuowania obranych i analizowania nowych kierunków działań profilaktycznych w naszej gminie. Działania kierowane do młodzieży, ich rodziców czy wychowawców należy weryfikować i szukać rozwiązań, które będą dostosowane do aktualnych potrzeb oraz nowych wyzwań. Niezbędnym jest również kontynuowanie systematycznych kontroli w szczególności sprzedaży i podawania używek nieletnim.

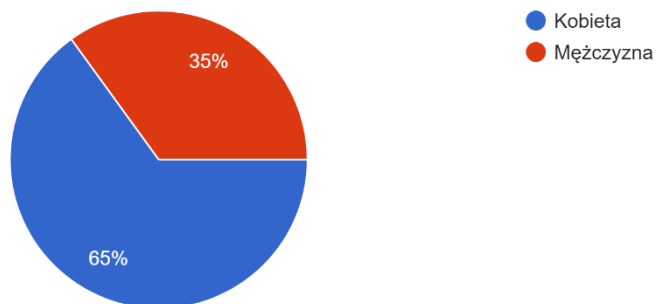
Młodzież zaczyna pić już w szkole podstawowej, oczywiście nie we wszystkich środowiskach. Do sięgnięcia po alkohol usposabiają wzorce domowe i rodzinne oraz tolerancja na używek np. alkoholu, papierosów, leków. Jeśli młodzi ludzie zaczynają palić papierosy, to wśród nich jest zdecydowanie więcej tych, którzy będą również pić alkohol i brać narkotyki. W tej chwili młodzież traktuje alkohol i narkotyki jako niegroźne używki.

Badanie przeprowadzone wśród osób dorosłych w Gminie Wielkie Oczy. Zjawisko uzależnienia od alkoholu a także innych uzależnień, jest bardzo ważnym wyzwaniem dla Gminy Wielkie Oczy. Świadczą o tym dane pochodzące z badań ankietowych przeprowadzonych wśród osób dorosłych w Gminie Wielkie Oczy. W badaniu wzięło udział 20 respondentów (w tym 65% kobiet i 35% mężczyzn) - w różnych grupach wiekowych.

Poniżej wykres osób biorących udział w badaniu ankietowym ze względu na płeć oraz ze względu na wiek.

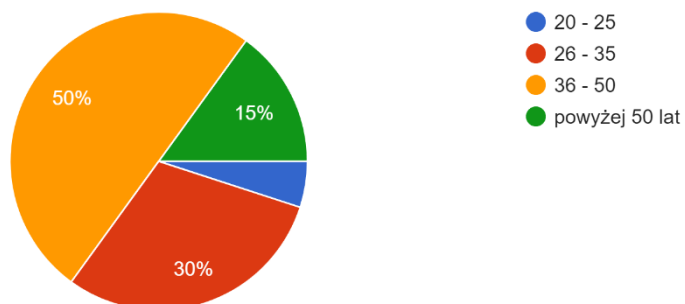
1. Płeć

20 odpowiedzi

2. Wiek

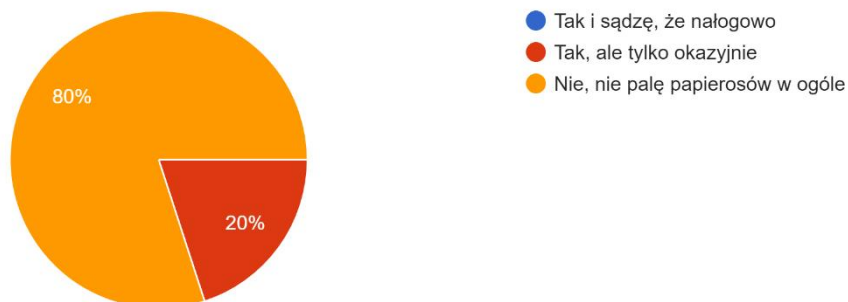
20 odpowiedzi

Kolejne pytania ankietowe obrazują skalę uzależnień oraz podejście osób dorosłych do powyższych problemów. Wyniki przedstawiają się następująco:

3. Czy Pan/Pani pali papierosy?

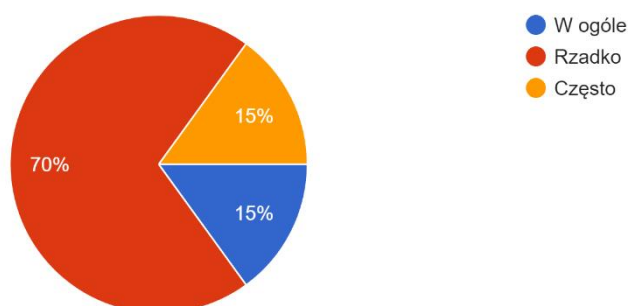
20 odpowiedzi

Z badania wynika, iż 80% osób nie pali papierosów, natomiast 20% wskazało, że pali jedynie okazyjnie. Nikt z osób objętych powyższym pytaniem nie wskazał, że pali nałogowo.

4. Jak często Pan/Pani pije napoje alkoholowe?

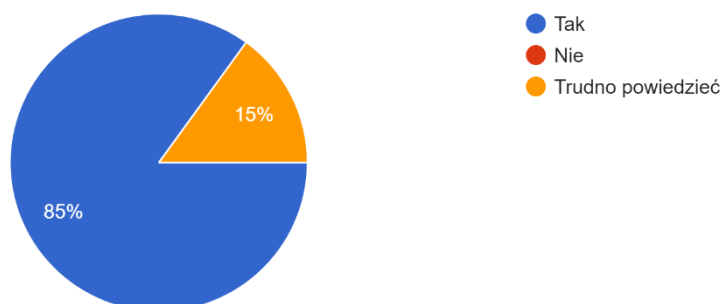
20 odpowiedzi

Z powyższych odpowiedzi wynika, iż wskaźnik osób które nadużywają alkoholu często - jest niewielki i wynosi 15 %, również 15 % wskazało, iż nie pije w ogóle, a 70% odpowiedziało, że pije napoje alkoholowe rzadko.

5. Czy Pani/Pan wie, gdzie należy szukać pomocy w przypadku problemu z alkoholem ?

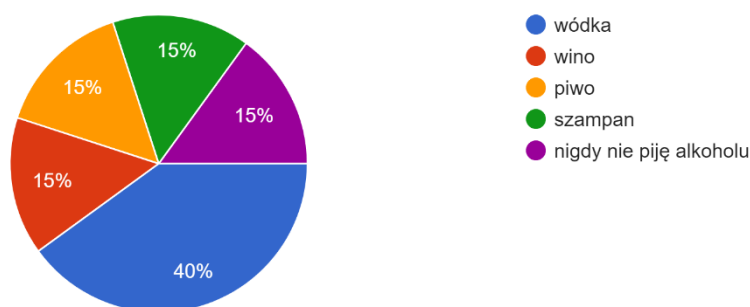
20 odpowiedzi

Na powyższe pytanie aż 80 % wskazało, iż w przypadku wystąpienia problemu alkoholowego, wiedzialoby gdzie szukać pomocy, a jedynie 15 % odpowiedziało, że trudno powiedzieć.

6. W jakich napojach alkoholowych Pan/Pani gustuje, czyli jakie spożywa najczęściej?

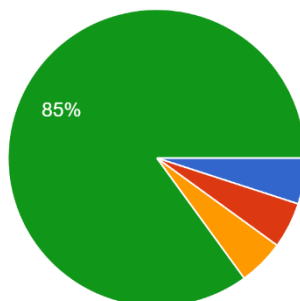
20 odpowiedzi

Na powyższe pytanie odpowiedzi były bardzo zróżnicowane. Mieszkańcy wskazali, iż gustują w różnych napojach alkoholowych, jednak najczęściej piją wódkę, tak odpowiedziało – 40% ankietowanych, wino- 15%, piwo- 15%, szampan – 15% oraz 15% osób badanych odpowiedziało, że nigdy nie pije alkoholu.

7. Czy kiedykolwiek w życiu Pan/Pani spróbował/spróbowała (lub nadal to robi) narkotyków, dopalaczy?

20 odpowiedzi

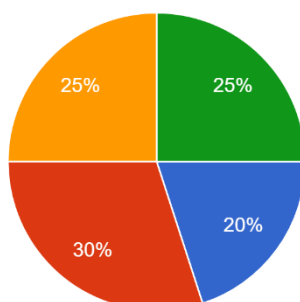

- tak, raz w życiu zdarzyło mi się zażyć narkotyk, dopalacze
- tak, kilka razy w życiu
- tak i nadal to robię
- nie, nigdy mi się to nie zdarzyło i nie zamierzam próbować

Z analizy pytania dotyczącego narkotyków i dopalaczy, zadowalający jest fakt, iż powyższe zjawisko występuje w naszej gminie w niewielkim stopniu, jednakże kilka osób wskazało, że raz lub kilka razy zdarzyło się zażyć i są tacy którzy nadal to robią.

8. Jak ocenia Pan/Pani skalę spożywania alkoholu w Twoim Otoczeniu?

20 odpowiedzi

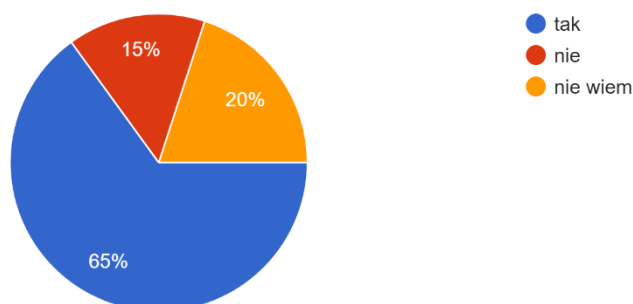

- duża
- średnia
- mała
- trudno powiedzieć

Powyższy wynik pokazuje, że skala spożywania alkoholu w otoczeniu w którym się znajdują osoby ankietowane jest bardzo zróżnicowana. Jedni wskazali, że duża, inni że średnia, podobna liczba osób wskazała, że mała i taka sama odpowiedziała trudno powiedzieć.

9. Czy spotykasz się ze zjawiskiem spożywania alkoholu przez młodych ludzi do 18 roku życia?

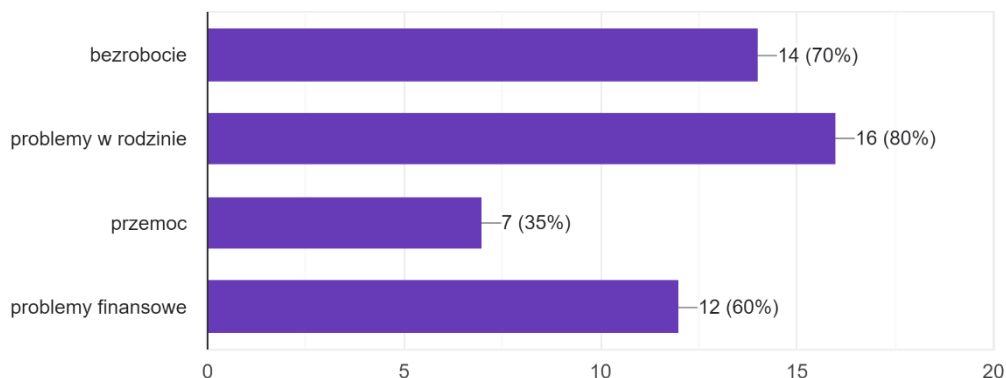
20 odpowiedzi

Analizując powyższą odpowiedź widać, że znane nam jest i spotkaliśmy się ze zjawiskiem spożywania alkoholu przez młodych do 18 roku życia, tylko niewielka liczba osób tj. 15% odpowiedziała że – nie, natomiast 20% respondentów odpowiedziało, że - nie wie.

10. Które z niżej wymienionych problemów ma wpływ na uzależnienia? (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź)

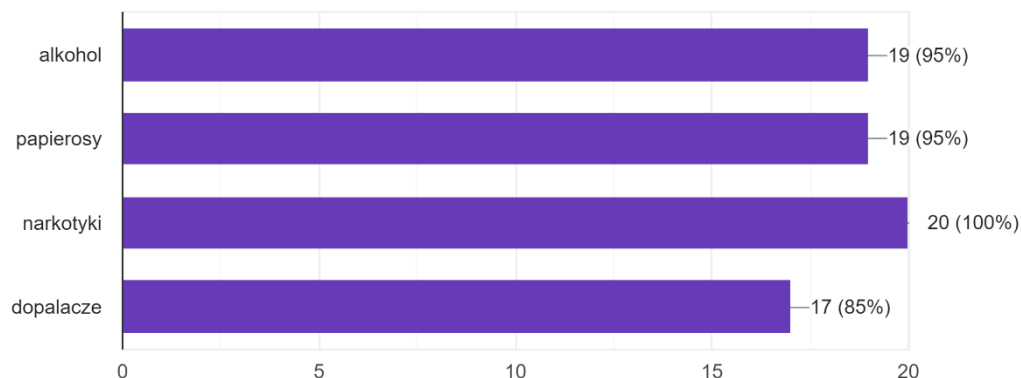
20 odpowiedzi

Powyższe pytanie było pytaniem wielokrotnego wyboru. Wyniki tego pokazują, że osoby ankietowane uznały, że wpływ na uzależnienia mają kolejno: problemy w rodzinie - tak uznało 16 osób, bezrobocie wskazało 14 osób, przemoc 7 osób i problemy finansowe – 12 osób.

11. Które z niżej wymienionych substancji Twoim zdaniem uzależniają? (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź)

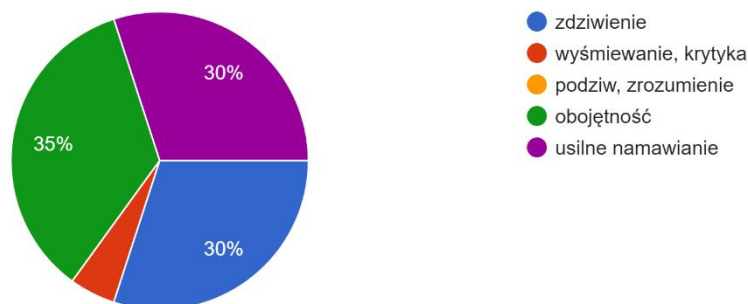
20 odpowiedzi

Z analizy powyższego pytania, dot. substancji które uzależniają, (które również dawało możliwość wielokrotnego wyboru) odpowiedzi wskazują, iż zarówno alkohol, papierosy, narkotyki i dopalacze, uzależniają w bardzo podobny sposób.

12. Z jaką reakcją spotkała się Pani/Pan w przypadku odmowy picia alkoholu?

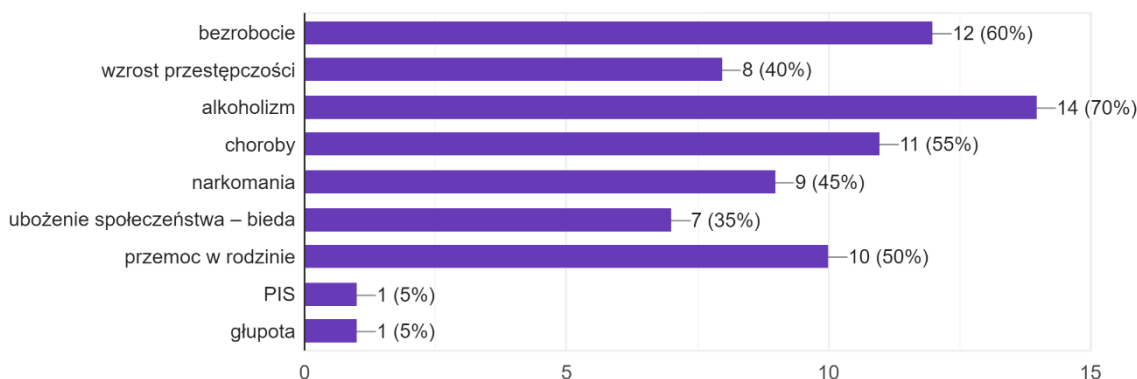
20 odpowiedzi

Wynik dotyczący reakcji, w przypadku odmowy picia alkoholu budzi różne reakcje. 35 % osób badanych wskazało, że obojętność, po 30% respondentów odpowiedziało, że jest to usilne namawianie, ale też zdziwienie. Tylko niewielka liczba odpowiedziała, że doznała wyśmiania i krytyki.

13. Które z problemów uważa Pani/Pan za zagrożenie najważniejsze (zaznacz 4 zagrożenia)?

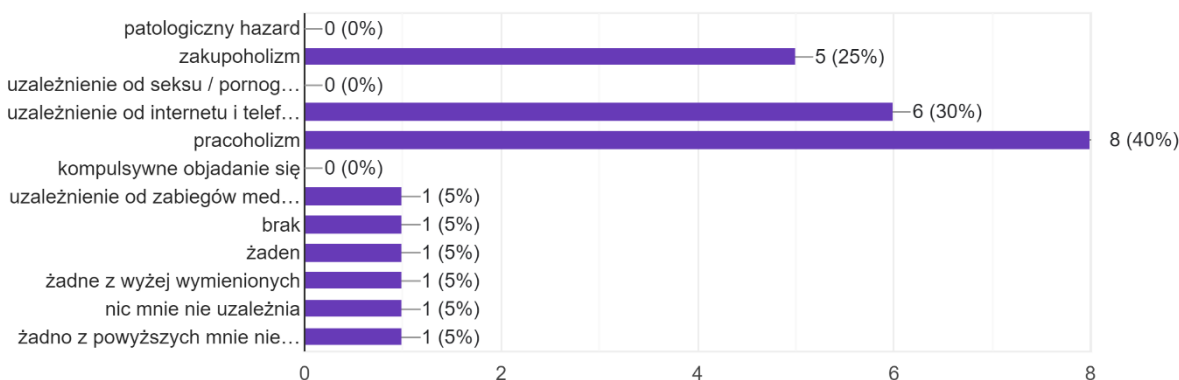
20 odpowiedzi

W powyższej ankiecie zostało zadane również pytanie dotyczące zagrożeń, które mieszkańcy uważają za najważniejsze. Powyższe pytanie dawało możliwość wskazania 4 zagrożeń. Wyniki przedstawiają się następująco: wiodącym problemem okazał się alkohol, takich odpowiedzi było 14, na drugim miejscu znalazło się bezrobocie – 12, następnie przemoc w rodzinie 10, narkomania – 9, wzrost przestępczości – 8, ubożenie społeczeństwa – 7, jako zagrożenie wskazano również ugrupowanie partyjne oraz głupotę.

14. Które z poniższych problemów behawioralnych ciebie dotyczą (można zaznaczyć więcej niż 1 odpowiedź):

20 odpowiedzi

Ostatnim pytaniem były uzależnienia behawioralne. Z analizy odpowiedzi wynika, że wśród osób ankietowanych dominuje pracoholizm. Tak wskazało 40% osób, na drugim miejscu znalazło się popularne dzisiaj uzależnienie od internetu i telefonu, co wskazuje, iż problem ten nie dotyczy tylko dzieci i młodzieży, ale też osób dorosłych. Podobna liczba wskazała zakupoholizm – 25%. Innych uzależnień nie wskazano.

V. CELE GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Istotą Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom, w których mechanizm powstawania zaburzenia lub choroby jest podobny niezależnie od substancji, która wywołuje uzależnienie. Charakter działań podejmowanych w zakresie profilaktyki jest wspólny dla każdego rodzaju uzależnień.

Nadrzędnym celem Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Wielkie Oczy, podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorów używania napojów alkoholowych, prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych. Głównym założeniem programu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii powinno być ograniczanie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem używania środków psychoaktywnych, poprzez rozwój działań związanych z profilaktyką i terapią uzależnień, wzrost społecznej świadomości, przeciwdziałanie powstawaniu i redukcja następstw używania substancji psychoaktywnych, integrację społeczną i zawodową osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami, szkołami i urzędami. W Gminnym Programie Profilaktyki uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach, jako podstawowy element pracy z dziećmi i młodzieżą w zakresie opóźnienia inicjacji alkoholowej i późniejszych skutków sięgania po substancje psychoaktywne.

Obszary w ramach których realizowany będzie cel główny:

- profilaktyka uniwersalna – adresowana do dzieci, młodzieży i dorosłych bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- profilaktyka selektywna – adresowana do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- profilaktyka wskazująca – adresowana do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia,
- terapia – obejmująca osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem,
- rehabilitacja – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

VI. DZIAŁANIA PODEJMOWANE W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii,

oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, sportowych min.:

- realizacja programów edukacyjnych oraz programów promocji zdrowia w przedszkolach i szkołach na terenie gminy,
- realizacja programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej adresowanej do dzieci i młodzieży,
- wspieranie szkolnych programów profilaktycznych adresowanych do uczniów, z możliwością zakupu niezbędnych materiałów i artykułów,
- realizacja warsztatów dla uczniów, szkoleń dla nauczycieli i działań informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej,
- realizacja warsztatów i szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień dla nauczycieli i rodziców uczniów,
- podnoszenie kompetencji przez członków GKRPA oraz przez inne osoby pracujące i zaangażowane w rozwiązywanie problemów uzależnień, w tym przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, uzależnień behawioralnych, problemu narkomanii poprzez udział w szkoleniach,
- realizacja zajęć profilaktycznych, rekreacyjno-sportowych dla dzieci i młodzieży oraz ich rodzin promujących zdrowy tryb życia i kształtujących postawy trzeźwościowe,
- prowadzenie zajęć z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,
- realizacja warsztatów i programów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców oraz spotkania edukacyjne z rodzicami,
- realizacja zajęć z programem opiekuńczo –wychowawczym, profilaktycznym, rozwojowym dla dzieci i młodzieży z elementami profilaktyki uzależnień,
- wyjazdy integracyjno-profilaktyczne, organizacja wypoczynku dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym, z programem profilaktycznym, psychologicznym lub socjoterapeutycznym,
- zapewnienie pomocy psychologicznej dzieciom i młodzieży z grup ryzyka oraz ich rodzicom/opiekunom,
- przygotowanie i prowadzenie społecznych kampanii przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie oraz współpraca z gminą w zakresie promowania życia bez nałogów,
- promowanie wśród mieszkańców gminy abstynencji oraz zdrowego stylu życia, poprzez kampanie edukacyjne, publikację artykułów i informacji prasowych,
- realizacja działań profilaktycznych, informacyjno- edukacyjnych podczas lokalnych imprez, uroczystości (np. koncerty, spotkania, zawody, turnieje, festyny, pikniki, itp. dla wszystkich mieszkańców gminy),

- wspieranie działań zakresu profilaktyki uzależnień, w tym trzeźwości kierowców realizowanych przez Policję,
- zakup, wykonanie i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i zachowań ryzykownych,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- rekreacyjnych dla uczniów.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych:

- współpraca z organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami, placówkami ochrony zdrowia, parafiami, Kościołem Katolickim, związkami wyznaniowymi, osobami prawnymi, samorządami, oświatą i innymi instytucjami w celu realizacji zadań skierowanych do osób uzależnionych i ich rodzin,
- przekazanie dotacji na realizację zadań publicznych w zakresie zdrowia publicznego, w tym przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym oraz promocję zdrowego trybu życia,
- prowadzenie edukacji publicznej w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizacje wydarzeń lokalnych, skierowanych do wszystkich mieszkańców,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemu alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych, poprzez profilaktykę.

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkomanii, uzależnień behawioralnych:

- kierowanie do punktów informacyjnych/konsultacyjnych dla osób uzależnionych oraz osób współuzależnionych, obsługiwanych przez specjalistów z zakresu terapii uzależnienia, psychoterapii i psychologa,
- realizacja konsultacji indywidualnych, spotkań i grupowych zajęć edukacyjnych, dla osób uzależnionych od alkoholu w celu rozpoznania uzależnienia oraz motywowanie do utrzymania abstynencji i podjęcia leczenia/terapii,
- konsultacje psychologiczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu oraz dzieci i młodzieży używających alkoholu lub mieszkających z osobą uzależnioną,
- prowadzenie maratonów skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych,
- kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób nadużywających alkoholu – finansowanie badań psychiatryczno-psychologicznych oraz pokrywanie opłat sądowych w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego,

- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób uzależnionych i ich rodzin poprzez działalność edukacyjną i integrację społeczną, w tym organizacja imprez, wyjazdów trzeźwościowych itp.,
- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych w tym: terapia i rehabilitacja.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową tj.:

- konsultacje, diagnoza psychologiczna oraz terapia indywidualna dla osób doświadczających przemocy domowej,
- prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych w obszarze profilaktyki i zachowań ryzykownych, przeciwdziałania przemocy domowej i promocji zdrowego stylu życia poprzez organizowanie kampanii społecznych i innych wydarzeń lokalnych, skierowanych do osób/rodzin dotkniętych przemocą,
- przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej poprzez organizację i/lub dofinansowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji służb, instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem zjawisku przemocy domowej,
- dofinansowanie programów edukacyjno-profilaktycznych, psychoterapii uzależnienia, maratonów i zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu oraz doznających przemocy domowej,
- dofinansowanie wypoczynku letniego, zimowego, kolonii, wycieczek z programem profilaktycznym dla dzieci, młodzieży i dorosłych z rodzin w których występuje problem uzależnienia i przemocy i rodzin zagrożonych różnymi innymi problemami społecznymi.

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

- dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych zgodnie z ustawą z dnia 29 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania w związku z naruszeniem art. 13 i art.15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

VII.ZASADY DZIAŁANIA GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powoływana na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Wielkie Oczy.

W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Szczegółowe zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na poziomie Gminy Wielkie Oczy:

- inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeprowadzanie rozmów motywacyjnych oraz motywacyjno-ostrzegawczych z osobami uzależnionymi w celu dobrowolnego poddania się terapii,
- integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu,
- kierowanie na badania diagnostyczne w przedmiocie uzależnień,
- współpraca z Poradnią Terapii Uzależnień w Lubaczowie,
- kierowanie osób realizujących zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na szkolenia, dofinansowanie szkoleń, udział w konferencjach i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji osób pracujących na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin,
- dofinansowanie świetlic socjoterapeutycznych w placówkach oświatowych w Gminie Wielkie Oczy, oraz wyposażenie świetlic wiejskich na terenie gminy,
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- współdziałanie z organami samorządu i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, uzależnieniom behawioralnym oraz przemocy domowej,
- kontrola punktów handlowych sprzedających napoje alkoholowe, pod kontem przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń i podawania napojów alkoholowych. Kontrole podejmowane są w miarę możliwości we wszystkich placówkach ze sprzedażą alkoholu,
- wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Gminy Wielkie Oczy, poprzedzających wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
- współpraca z instytucjami, organizacjami i szkołami w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie oraz powierzanie im zadań w zakresie udzielania pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- prowadzenie systemu informacyjnego dla mieszkańców gminy (czasopisma, broszury informacyjne, ulotki, książki i inne publikacje o problematyce alkoholizmu, narkomanii, uzależnień behawioralnych, współpraca z mediami itp.),
- organizowanie i dofinansowanie różnego rodzaju spotkań, konkursów, imprez promujących zdrowy tryb życia, zajęć w szkołach, konkursów plastycznych i artystycznych, prelekcji

skierowanych do dzieci i młodzieży oraz mieszkańców, imprez profilaktycznych, kulturalnych i sportowych, festynów itp. obejmujących tematykę uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych.

Prace Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wielkich Oczach przy wykonywaniu swoich czynności koordynuje Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- wynagrodzenie dla członków Komisji przysługuje za uczestnictwo w posiedzeniach lub w związku z wykonywaniem działań i czynności przewidzianych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w wysokości 8% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie w komisji,
- podstawę wypłaty wynagrodzenia stanowi obecność na posiedzeniu GKRPA, bądź udział w kontroli - stwierdzonej podpisem na liście obecności,
- komisja zbiera się w zależności od potrzeb,
- za nieobecność na posiedzeniach – wynagrodzenie nie przysługuje.

Członkom Komisji przysługuje zwrot poniesionych kosztów z tytułu podróży służbowych dotyczących szkoleń oraz wyjazdów związanych z wykonywaniem czynności i zadań Komisji, według załączonych rachunków, biletów za przejazd, w formie delegacji służbowych i innych form rozliczania kosztów przyjętych w gminie.

Wypłata wynagrodzeń oraz zwrot poszczególnych kosztów nastąpi ze środków finansowych określonych w planie finansowym Gminy Wielkie Oczy.

VIII. PODMIOTY REALIZUJĄCE I WSPÓLREALIZUJĄCE PROGRAM

Podmiotem realizującym Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani - jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Wielkie Oczy przy współpracy z:

- Urzędem Gminy Wielkie Oczy,
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wielkich Oczach,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Wielkie Oczy,
- placówkami oświatowymi działającymi na terenie Gminy Wielkie Oczy,
- Gminnym Centrum Kultury w Wielkich Oczach,
- Komisariatem Policji w Oleszycach/ZD Wielkie Oczy,
- Gminną Biblioteką Publiczną w Wielkich Oczach,

- placówkami medycznymi na terenie gminy,
- parafiami rzymskokatolickimi z terenu Gminy Wielkie Oczy/Kościółem Katolickim,
- sołectwami gminy,
- Domem Pomocy Społecznej w Wielkich Oczach,
- organizacjami pozarządowymi, stowarzyszeniami,
- innymi podmiotami i instytucjami, którym zlecone (powierzone) będą zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

IX. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania Programu są środki finansowe znajdujące się w budżecie Gminy Wielkie Oczy, pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art 18 ustawy w wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które nie mogą być przeznaczone na inne cele.

X. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU

Program będzie realizowany w latach 2024-2025. Określa on zadania Gminy Wielkie Oczy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz sposoby minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków odurzających.

XI. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Opóźnienie inicjacji alkoholowej oraz korzystania z innych substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży.
2. Podniesienie świadomości mieszkańców Gminy Wielkie Oczy wobec skutków nadużywania alkoholu, narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych.
3. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych.
4. Dostarczenie informacji rodzinom z problemem alkoholowym informacji o możliwościach uzyskania pomocy terapeutycznej i psychologicznej.
5. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, w których występuje przemoc.

XII. EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU

Bieżące monitorowanie sytuacji w zakresie uzależnień od alkoholu i narkotyków dostarcza informacji do planowania działań profilaktycznych oraz oceny ich skuteczności. Polega na przeprowadzeniu cyklicznych badań populacji osób dorosłych, dzieci i młodzieży, ewaluacji

realizowanych w szkołach programów profilaktycznych, analizie sprawozdań z realizacji zadań oraz obserwacji potrzeb wśród osób nadużywających alkoholu i osób uzależnionych.

XIII. MONITORING PROGRAMU

Monitorowanie Programu oznacza systematyczną analizę i interpretację danych w celu określenia efektywności poszczególnych działań. Dane te są potrzebne do podejmowania decyzji dotyczących rozszerzenia, ograniczenia lub zmiany poszczególnych działań profilaktycznych realizowanych wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Wielkie Oczy, oraz podejmowanych działań terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.